

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno DLIII. ad annum DLXXVII.

Parisiis, 1644

Collatio Qvinta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15324

ANNO
CHRISTE
513-
de mortuis. *Ista ecclesiasticorum dogmatum doctrina: & omnis
qui contraria ei sapit anathema sit.*

Et postquam lectæ sunt blasphemix Theodori Mopsuesteni, & impium eius symbolum, sancta Synodus exclamavit: Hoc symbolum satanas composuit. Anathema ei qui hoc symbolum composuit. Hoc symbolum Ephesina prima Synodus vna cum auctore eius anathematizavit. Vnum tantummodo fidei symbolum scimus, quod Nicæni sancti patres exposuerunt & tradiderunt. Hoc & sanctæ tres Synodi tradiderunt: in hoc omnes baptizati sumus, & nos in hoc baptizamus. Anathema Theodoro Mopsuesteno. Iste euangelia reprobavit, iste dispensationem iniuriavit. Anathema illis qui non anathematizant eum. Defensores eius, Iudæi sunt: sequaces eius, pagani sunt. Multis annis imperatorem: Orthodoxum imperatorem multis annis: Christianum imperatorem multis annis. Et hoc bonum tibi seruabatur. Zizania tu eiecisti: Ecclesias tu emundasti. Theodorum Mopsuestenum omnes anathematizamus. Theodorum & conscripta eius omnes anathematizamus.

Et post acclamationes sancta Synodus dixit: Multitudo lectarum blasphemiarum, quas contra magnum Deum & saluatorem nostrum Iesum Christum, imo magis contra suam animam Theodorus Mopsuestenus euomuit, iustam eius facit condemnationem. Vnde oportebat quidem nos nihil aliud expectantes, & per Synodum sententiam anathemati subiicere. Verumtamen licet manifesta sint, quæ sancti patres, & leges imperiales, & historiæ conscriptores contra eum dixerunt, tamen quia oportet in examinatione quæ contra eum prouenit, nihil prætermitti subtilitatis, alio die etiam cetera audiamus.

COLLATIO QUINTA.

*Legg. 111.
Idus. nam
Diodorus
archidia-
conus pau-
le infra di-
ctis. Theo-
dori bla-
sphemias
illas sus-
cit. antero-
re die, qui
erat xv.
Idus, vt
initio præ-
cedenti
collationis
ponitur.

IMPERII domini Iustiniani perpetui Augusti anno
XVII. post consulatum Basilii viri clarissimi anno XII.
die *VIII. Idus Maias, indictione I. confidentibus in se-
cretario venerabilibus episcopis huius regis ciuitatis,

Eutychio sanctissimo patriarcha regis Constantinopolis nouæ
Romæ,

Apollinario sanctissimo archiepiscopo Alexandrinæ magnæ ciuitatis,

Domnino sanctissimo patriarcha Theopolitanae magnæ ciuitatis,

Stephano religiosissimo episcopo Raphiæ,

Georgio religiosissimo episcopo Tiberiadis, & ceteris ut supra Collatione I.

Diodorus archidiaconus & primicerius reuerendissimorum notariorum dixit: Scit vestra sancta Synodus, quod anteriore die lectis blasphemis Theodori Mopsuesteni, interlocutionem fecistis, ostendentem quidem impietatem ipsius Theodori & eius conscriptorum, iubentem autem altero die recitari quæ de ipso sancti patres dixerunt, & imperialibus legibus & historicis conscriptis continentur. Quoniam igitur hæc præ manibus habemus, suggerimus ad quod placuerit. Sancta Synodus dixit: Ea quæ iam gesta sunt recitentur. Quo facto sancta Synodus dixit: Sicut & antea interlocuti sumus, recitentur ea quæ contra Theodorum Mopsuestenum & eius blasphemias sancti patres scripserunt, & quæ imperialibus legibus & historicis conscriptis continentur. Et cum suscepisset * Theodorus reuerendissimus diaconus & notarius, recitauit.

* Diodo-
rus

Sanctæ memoriæ Cyrilli ex primo libro eorum quæ contra Theodorum scripsit.

THEODORVS.

Si quis velit abusue & Filium Dei Deum Verbum filium Dauid nominare, propter Dei Verbi templum quod ex Dauid est, nominet, & illum qui est ex semine Dauid, filium Dei, gratia non natura appellet, naturales patres non ignorans, neque ordinem subuertens: neque eum qui incorporealis est, etiam corpus dicens: & ante sæcula ex Deo, & ex Dauid: & passum, & impassibile: corpus, non est incorporeale: quod est deorsum, non est desursum: quod est ante sæcula, non est ex semine Dauid: quod passum est, non est impassibile: nec enim ista ad eundem intellectum obuertuntur: quæ sunt corporis, non sunt Dei Verbi: & quæ sunt Dei Verbi, propria non habet corpus. Naturas consitemur, & dispensationes non abnegemus.

CYRILLVS.

Qui dicit oportere non abnegari dispensationes, humanitatis mysterium omnino eradicat. Præsumit enim dicere, quod neque factus est homo Unigenitus Dei Verbum, neque ex semine apparuit sancti Dauid: sed filiorum introducit aperte dualitatem, inæqualem naturam & falsam nomine. Hoc enim quod abusive dicitur, omnimodo ostendit utique quod vere non est hoc quod dicitur: mutuatur enim alterius appellationem. Ergo si abusive Dei Verbum vocatur homo, non est factus homo manifeste. Si abusive Filius & Deus ille qui ex semine est Dauid, neque Deus neque Filius natura & veritate est. Falsa igitur in utroque hæc appellatio, & ipsa res esse merito intelligitur: vterque enim hoc nominatur, quod non est.

Ex eodem libro.

THEODORVS.

Et conuenit eos qui bene aspiciunt, quandoquidem naturales patres querimus, neque Deum Verbum, Dauid vel Abrahamæ filium nominare, sed factorem: neque corpus ante sæcula ex patre, sed semen Abrahamæ & Dauid ex Maria natum. Et cum de naturalibus natiuitatibus sit ratio, neque Mariæ filius Deus esse Verbum existimetur. Mortalis enim mortalem generat secundum naturam, & corpus, quod sibi simile est. Duas natiuitates Deus Verbum non sustinuit, unam quidem ante sæcula, alteram autem in ultimis temporibus: sed ex Patre quidem natura genitus est, templum vero quod ex Maria natum est, ex ipso utero sibi fabricauit.

CYRILLVS.

Deinde breue procedens, & quibusdam per medium interpositis iterum dixit.

THEODORVS.

Cum vero de salutari dispensatione ratio mouetur, & Deus vocetur homo: non quod hoc factus est, sed quod hoc assumpsit: & homo Deus, non tamquam incircumscriptibilis factus, nec ubique existens, corpus enim erat & post resurrectionem palpabile, & tale receptum est in cælum, & sic veniet sicut receptum est.

CYRILLVS.

Ecce plane & euidenter contra diuinam quidem fertur scripturam, reprobatur vero Christi mysterium, & quasi increpat Deum Verbum, quod propter nos exinanitione pati voluit; & quod factus est homo, contristare videtur. Interimit enim omnino humanationem, & aduersus ineffabilem sapientiam extollit se, pene dicens Iudaice omnium nostrum saluatori Christo: *De bono opere non te lapidamus, sed de blasphemia, quod tu cum sis homo, facis te Deum.* Audiat igitur dicentem aperte: *Si igitur non facio opera Patris mei, ne mihi credite: si vero facio, licet mihi non credatis, operibus meis credite.* Cum enim sciret quod diuina virtute & potestate utebatur, & cum apparuisset homo Dei Verbum, abnegat ipsum esse Deum, & in homine magis habitasse dicit eum, vt Dei Verbum nobis hominem ostenderet adorandum, & pura deitatis nominatione honoratum. Conuictus igitur est ignorasse omnino virtutem mysterii Christi.

Ex eodem libro.

THEODORVS.

Sed si caro, dicit, erat quæ crucifixa est, quomodo sol radios auertit, & tenebræ occupauerunt totam terram, & terræ motus, & petreæ dirumpebantur, & mortui resurgebant? Quid igitur dicunt & de tenebris in Aegypto factis sub tempore Moysis: non in tribus horis, sed in tribus diebus? Quid vero de aliis per Moysen factis miraculis, & per Iesum Naue, qui solem stare fecit, qui sol sub rege Ezechia & præter naturam retrouersus est? & de Elisæi reliquiis, quæ mortuum resuscitauerunt? Si enim Deum Verbum passum esse ostendunt, quæ in tempore crucis facta sunt, & propter hominem non concedant ea facta esse: & quæ sub tempore Moysis propter genus Abrahæ, & quæ sub tempore Iesu Naue & Ezechia regis non erunt. Si vero illa propter Iudæorum populum miracula facta sunt, multo magis quæ in cruce propter Dei Verbi templum.

CYRILLVS.

Stupefactum est cælum super hoc, & contremuit amplius vehementer, dicit Dominus. O intolerabilem malignitatem! O linguam loquentem iniquitatem aduersus Deum, & mentem in altitudinem cornu extollentem! Parum esse tibi videtur, affixum esse ligno Dominum gloriæ? quem

ANNO
 CHRISTI
 533.

tu quidem neque Filium verum, neque Deum esse dicis: nos autem credimus, quod est vere Filius & Deus, creator & opifex omnium. Neque enim erat homo simpliciter, sed in specie humana, qui est ex Deo Patre Deus Verbum: non translationem vel mutationem, quæ est in carne, passus, vnitus vero magis ei secundum fidem sacram literarum. Ille qui in carne passus, & suspensus in ligno est, miracula fecit in Ægypto, in omnibus per sapientem Mosen suam gloriam manifestans.

Ex eodem libro.

THEODORVS.

Gratia Filius, qui ex Maria est homo; natura vero Deus Verbum. Quod vero est gratia, non natura est: & quod est natura, non gratia, non duo filii. Sufficiat corpori quod ex nobis est, secundum gratiam filiatio, gloria, immortalitas, quod templum Dei Verbi factum est: non supra naturam eleuetur, & Deus Verbum pro debita a nobis gratiarum actione non iniurietur. Et quæ est iniuria? Componere ipsum cum corpore, & putare eum ad perfectam filiationem corporis indigere. Neque ipse Deus Verbum vult seipsum filium David esse, sed Dominus: corpus vero vocari filium David, non solum non inuidit, sed etiam propter hoc peruenit.

CYRILLVS.

Ergo quoniam quod est gratia, non natura, & quod est natura, non gratia; non sunt filii duo secundum tuam rationem. Qui gratia quidem & non natura Filius est, non est vere filius, superest autem, vt staret veræ filiationis gloria in eo qui est natura & non gratia, id est, in Deo Verbo, qui est ex Deo Patre. Expulsus est igitur, sicut dixi, esse & dici Filius Dei Christus Iesus, per quem & saluificati sumus, mortem eius annuntiantes, & confitentes resurrectionem. Verbum enim fidei quod prædicamus, ad istam nos confessionem producit. Ergo in hominem fides est, & non in eum qui & natura & vere Dei Filius est. Si enim verum est, qui dicit gratia filiationem sortitum esse ipsum, multitudini filiorum connumerabitur, id est nobis, quibus superna gratia filiationem donat, *ad quam* Rom. 1. *vocati sumus per Iesum Christum, qui ex semine David est secundum carnem.* Et certum te faciat dicens diuinus euangelista:

Concil. Tom. 12.

I ij

Qui vero acceperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri, cre-
dentibus in nomine eius. Deinde quomodo qui ab altero da-
 tam dignitatem filiationis sortitus est, & nobis ipsis dona-
 re non suam magis, sed acquisitam ei extrinsecus gratiam?

ANNO
CHRISTI
553.

Et post pauca.

Dedit seipsum in examinationem Filius, & cum in om-
 nibus esset perfectus, voluit pati humilitatem, & secun-
 dum carnem ex muliere sustinere natiuitatem, & appella-
 tus est filius Abrahæ & Dauid. Non miratus es tam bo-
 num dispensationis artificium, magis vero reprehendis
 mysterium: iniuriam esse dicens incarnationem Vnigeni-
 ti, increpas consilium Dei & Patris: inclamas vero etiam
 ipsum Filium, qui pati voluit propter te exinanitionem.
 Cum igitur audieris dicentem ad caelestem Patrem &
 Deum: *Sacrificium & oblationem noluisti, holocausta & pro de-*
licto non postulasti, corpus autem perfecisti mihi: tum dixi: Ecce ve-
nio: in capite libri scriptum est de me, ut faciam voluntatem tuam
Deus, volui: non recta cogitare forsitan Filiū de sua gloria
dices. Elegit enim corporis perfectionem, & non alii ma-
gis factam, sed sibi secundum verba ipsius. Corpus enim perfe-
cisti, dicit: licet audieris Paulū dicentem de Deo Verbo: Er-
go quia filii participes sunt sanguinis & carnis, & ipse similiter par-
ticeps factus est eorumdem. Et sic sapiens Ioannes scribit: *Et Ver-*
bum caro factum est, & habitauit in nobis: surge contra eos cla-
mans: Non pro debita gratiarum actione a nobis iniurietur. Deus
Verbum non factus est caro, Deus Verbum non particeps fuit vere
sanguinis & carnis: similiter nobis non natus est secundum carnem
ex muliere, non appellatus est filius Dauid. Hoc enim quod & no-
minari eum iniurium est, & non secundum voluntatem ipsius, quo-
modo pati voluisset? Sed nos, o sapiens, glorificare consueui-
mus Deum & Patrem, quia corpus perfecit Filio: & ip-
sū vero dicimus Filium factum carnem, id est homi-
nem, passum quidem esse propter nos exinanitionem, &
nostræ paupertatis subisse humilitatem, permanisse vero
& sic Deum, & Filium verum Dei & Patris. Quomodo
igitur non voluit Filius nominari Dauid, si humanatus est,
& hoc non inuitus?

Psal. 39.

Heb. 1.

Ioon. 1.

Ex secundo libro Cyrilli.

THEODORVS.

Quid est homo quod memor es eius? aut filius hominis, ^{Psal. 8.}
 quod visitas eum? Consideremus igitur, quis homo sit, de quo stu-
 pescit & miratur, quod Unigenitus dignatus est eius memoriam vi-
 sitationemque facere. Sed quod quidem non dictum est de omni, in
 superioribus demonstratum est: quod autem non de uno quolibet, &
 hoc certum est. Vt autem omnia prætermittamus, quod omnibus
 credibilis est, apostolicum testimonium excipiamus. Scribit igitur
 Apostolus ad Hebræos, narrans de Christo, personamque suam non ^{Hebr. 2.}
 acceptabilem apud eos confirmans, ita dicit: Testificatus est ve-
 ro alicubi quidam dicens: Quid est homo quod memor es ^{Psal. 8.}
 eius? aut filius hominis, quod visitas eum? Minorasti eum
 paulo minus ab angelis, gloria & honore coronasti eum,
 & constituisti eum supra opera manuum tuarum: omnia
 subiecisti sub pedibus eius. Et cum testimonium dixisset, inter-
 pretans ipsum intulit: Subiiciendo autem omnia, nihil dimisit non
 subiectum. Modo autem nondum videmus omnia ei subiecta. Et
 quis homo est, docens nos, quoniam dubium erat a voce posita apud
 beatorum David, intulit: Paulo autem minus ab angelis minoratum
 videmus Jesum, propter passionem mortis gloria & honore corona-
 tum. Si igitur ex euangelis quidem erudimur, ad Dominum dixisse
 beatum David omnia quæ sunt psalmi, & cetera, & quod me-
 mor es, & visitas, & minorasti, & subiecisti, ex Apostolo vero
 Jesum esse discimus, de quo loquens David dicit, quod eius memor
 est, & quod eum visitauit, sed etiam quod omnia subiecit ei, cum
 paulo minus ab angelis minorasset eum, cessate vel vix aliquando a
 vestra impudentia, cognoscentes quod oportet. Videris enim homi-
 num sceleratissimi, quanta naturarum est differentia, quod hic qui-
 dem stupefactus est, quia & memor esse hominis dignatur, & visita-
 re eum, ceterorumque participem facere, quorum eum participem fe-
 cit: ille vero e contrario miratur, quod tantorum particeps esse su-
 pra suam naturam meruit: & hic quidem tamquam beneficium
 dans mirificatur, & magna præstans, & supra naturam eius qui
 consequitur beneficium: ille vero tamquam beneficium consequens,
 & maiora, quam est, ab eo suscipiens.

Sobrii estote ebrii ex vino eorum, declamet aliquis sic ^{1. Petr. 5.}
 errantibus. Impone homo tuæ linguæ ostium & seram: cessa cornu ^{Psal. 140.}
^{Psal. 74.}

in altitudinem extollens, & loquens iniquitatem aduersum Deum. Quousque insultas patienti Christo? In mente habe quod scriptum est a diuino Paulo: Sic vero peccantes in fratres, & percutientes eorum infirmam conscientiam, in Christum peccatis. Et vt

aliquid etiam ex prophetis loquar codicibus: Iustificata sunt Sodoma ex te, superasti paganorum verbositates, quas fecerunt contra Christum, stultitiam existimantes crucem, nihil esse ostendisti Iudaicæ superbiæ crimina. Minorare præsumis, & quod ad te pertinet, detrahis ad infamiam eum qui supernas sedes condecet, & vna cum Deo & Patre eandem sedem habet. Eum enim qui ex mortuis resurrexit, in sedibus deitatis sedere dicit sapientissimus Paulus. Dixit enim,

quod talem habemus principem sacerdotum, qui sedet in dextera sedis maiestatis in excelsis, qui est super omnem principatum, & potestatem, & dominationem, & nomen, quod nominatur non solum in hoc sæculo, sed & in futuro. Flectitur enim ei omne genu, & omnis lingua confitetur, quod Dominus Iesus Christus in gloria est Dei Patris. Et quis est qui in his est tamquam Deus? Iterum idem ipse explanauit, qui eius mysteriorum sacerdos est.

Dixit enim, quod exinaniuit seipsum, in similitudine hominis factus est, & in habitu inuentus tamquam homo: & humiliavit seipsum, factus obediens usque ad mortem; mortem autem crucis. Flectitur igitur omne genu caelestium & terrestrium & inferorum ei qui crucem sustinuit: quem puris & solis humanitatis mensuris iniiciens aduersarius, memoriam & visitationem meruisse dicit a Deo Verbo, cum certe oportet scire & sapere, quod non alter Deus Verbum erat præter ipsum Filius separatim & per partem, qui ex semine Dauid, sicut dicit, homo: sed erat ipse ex Deo Patre Deus Verbum, factus secundum nos, homo videlicet, & non alium quemdam magis quam seipsum visitatione & memoria dignans.

Et ex eodem libro.

THEODORVS.

Cessabuntne iam ab impudente pugna? desistent vero vana contentione, erubescents dictorum euidentiam? Multos enim, dicit, filios in gloriam ducentem. Ecce igitur in ratione filiationis connumerans Apostolus apparet assumptum hominem ceteris, non secundum

ANNO
CHRISTI
553.

quod similiter illis filiationis particeps est, sed secundum quod similiter gratiam assumpsit filiationis, deitate sola naturalem filiationem possidente. Certum enim est illud, quod filiationis gloria præter ceteros homines inest ei præcipue per unitatem quæ est ad illum. Vnde & in ipsa voce significante Filium, similiter etiam ille comprehenditur. Sed sermocinantur ad nos: Si duo perfecta dicitis omni modo, & duos filios dicemus. Sed ecce & Filius dictus est in diuina scriptura per se ipsum, diuinitate excepta, ceteris hominibus connumeratus, & non iam duos dicimus filios. Vnus vero Filius in confessione est iuste, quoniam naturarum diuisio necessario debet permanere, & personæ unitio indissipabilis custodiri.

CYRILLVS.

Papæ insaniam! Ignorauit omnifariam altitudinem mysterii Christi, qui ita frigidis & puerilibus verbis confusus est. Quod autem & prolatus scripti virtutem minime intelligit, rectam vero semitam declinat, & transfertur iterum in sceleratam sibi propositam intentionem, statim docemus. Quod enim ante omnia studium ei est, purum nobis hominem velle demonstrare confessorem Patri, & ab vniuersa creatura tamquam Deum adorandum, ipse testis ingrediatur. His enim qui secundum gratiam Filii sunt, & humanæ multitudini connumerans eum, Verbi deitatem solam veræ filiationis gloriam habere contendit, pene etiam increpans eum qui propter nos ex inanitionem pati voluit: vel forsitan etiam obiiciens inhonestam suam dementiam discipulo dicenti: *Et Verbum caro factum est.* Sciendum igitur, quod licet vnum alicubi dicat, & non magis duos filios, eiiciens omnino esse Deum & Filium eum, qui, sicut ipse dicit, de semine est Dauid; ad solum refert Deum Verbum, qui ex Deo Patre est, veræ filiationis gloriam. Hoc vero nihil aliud est, sicut dixi, quam non suscipere modum humanitatis: omnino autem interimere dispensationem, per quam & salui facti sumus, & mortem & peccatum transiuimus, & diabolicæ auaritiæ iugum deposuimus.

Ioan. 1.

Ex eodem libro.

THEODORVS.

Hebr. 12. Nemo artificio interrogationum decipiatur. Flagitiosum enim est, deponere quidem tantam testium nubem, secundum quod Apostolus dixit, astutis autem interrogationibus deceptos, aduersariorum parti coniungi. Quæ vero sunt, quæ cum arte interrogant? Hominis genitrix Maria, an Dei genitrix? Et, Qui crucifixus est, utrum Deus, an homo? Sed istorum quidem certa est absolutio & ex his quæ prædiximus in responsis, quæ ad interrogationes fuerunt: tamen vero dicatur & iam nunc, quæ compendiose respondere oportet, ut nulla eis occasio astutiæ relinquatur. Cum igitur interrogant, Hominis genitrix, an Dei genitrix est Maria? dicatur a nobis, Vtraque: unum quidem natura rei, alterum vero relatione. Hominis enim genitrix est naturaliter, quoniam homo erat in utero Mariae, qui & inde processit: Dei autem genitrix, quoniam Deus erat in homine nato, non in eo circumscriptus secundum naturam, sed quod in eo est secundum affectum voluntatis. Itaque utraque quidem dici iustum est, non autem secundum similem rationem. Nec enim sicut homo in utero ut esset suscepit initium, sic & Deus Verbum. Erat enim ante omnem creaturam. Itaque & utraque dici iustum est, & utrumque eorum secundum propriam rationem. Idem autem respondendum & si interrogant, Deus crucifixus est, an homo? quod utraque quidem, non autem secundum similem rationem. Nam hic quidem crucifixus est, utpote & passionem suscipiens, & ligno affixus, & ab Iudæis detentus: ille autem, quod erat cum ipso secundum prædictam causam.

CYRILLVS.

Insuper autem his infert statim procedens, quod crucifixus homo erat habens Deum inhabitantem.

Iterum Cyrilli.

Sap. 7. Quid dicis, o fortis? Dei genitrix erat sancta Virgo, quod nato ex ipsa Deus inerat, habitans secundum solum affectum voluntatis? Istam esse affirmas vnitatem? Ergo cum etiam in nobis ipsis mansionem faciat Deus existens Verbum, (inhabitat enim animabus sanctorum per sanctum Spiritum) confitearisne secundum similem modum

ANNO
CHRISTI
533

dum etiam nos ipsos ad ipsum habere unitatem? Vbi igitur miraculum mysterii Christi aspiciat aliquis? Nam quandoquidem creditur secundum nos homo fieri Deus Verbum, mirabile est vere mysterium, & miretur utique aliquis hoc merito & vehementer. Si autem in homine habitare dicatur secundum affectum voluntatis, aliam habet rationem res dispensationis. Meruimus enim, sicut dixit, eiusmodi gratiam, qui fide, quæ in ipsum est, splendimus. Non enim aliquis utique dicat, quod non voluntarie inest nobis: magis vero voluntarie siue secundum voluntatem in vitam ei ad nos affectum fecerat. Sed nec a carne sanctæ Virginis initium essentia habuisse dicimus Deum Verbum, qui consubstantialis est Patri: erat enim semper vna cum eo subsistens: magis autem scimus secundum nos factum esse hominem. Itaque * iuste Dei genitrix dicatur a nobis sancta Virgo, quam hominis genitrix, cum certe secundum carnem Christum peperisset.

* tam iuste

Et post alia.

Cum enim ad explanationem hoc propositum est, quod est: *Cum introducit primogenitum in orbem terrarum, dicit: Et adorent eum uniuersi angeli Dei*, scribit iterum sic. Hebr. 1. Psal. 96.

THEODORVS.

* for. ac opt.

*Quis est igitur qui in orbem terrarum introducit, & dominationem eius * incipit, de qua ei & adorari ab angelis acquiritur? Nec enim insaniens aliquis dicat, Deum Verbum esse introductum, qui omnia non extantia fecit, ineffabili eius virtute donans eis ut essent.*

CYRILLVS.

Insaniam igitur esse dicis, velle sapere recte, & in mente habere veram & rectam & inadulteratam fidem? cum certe plenos sermones insaniam dicat aliquis esse, & valde merito, eos qui vnigenitum Dei Verbum abnegant introductum esse a Deo & Patre in orbem terrarum cum factus est homo. Qui enim secundum naturam & differentiam aliis omnibus superior est, quoniam est creator eorum, & tantum eis substantialiter superior & super-

Concil. Tom. 12.

K

positus est, quantum est minor factura factoré, ingressus
est in orbem terrarum quando appellatus est pars eius, se-
cundum quod homo apparuit.

Et post pauca.

Matth. 3.

Miror vero aduersarium scripsisse, quod nunquam
coniunctionem ad Deum Verbum meruisset & Iesus, nisi
prius immaculatus esset effectus per vnctionem. Nam
quidem primum disiungit manifeste & discernit, aperte
duos dicens filios. Deinde dicat, quando, sicut ait, im-
maculatus effectus est, & ad Deum Verbum coniunctio-
nem meruit, vtrum ex ipso vtero, aut cum tricesimo an-
no esset. Peruenit quidem ad Iordanem, quæ fuit vero
etiam Ioannis baptismum. Si quidem ex vtero sanctus ef-
set, quomodo dicit sanctum effici eum, & non magis ef-
se? Quod enim dicitur fieri, omnino necesse est intellige-
re quod non erat quod factum est. Sin autem erat sanctus
semper, & hoc non in tempore factus est, quomodo dicit
Spiritus super eum deuolasse, & coniunctione dignum
ipsum demonstrasse, & addidisse ei quod deerat? Et hoc
enim in aliis suis posuit libris. Quid enim erat, quod om-
nino ad sanctificationem deerat ei ex ipso vtero, magis
vero & ante secundum carnem natiuitatem sancto & im-
maculato, & sanctificanti creaturam? Cum igitur dicat,
quod non utique meruisset Iesus coniunctionem ad Deum
Verbum, nisi prius immaculatus effectus esset, plurimas
simul accusationes aduersus sua scribit vaniloquia. Nam
primum quidem indecenter dicit, meruisse: deinde dis-
iungit in alterum separatim filium, qui ex semine est Da-
uid, quem ipsum solum separatim Iesum nominare im-
pudenter contendit. Ad hæc, immaculatum effici eum
dicere, tamquam hoc aliquando non habentem, pluri-
mam hoc habet & blasphemiam. Vnitus enim Deus Ver-
bum ex ipso vtero carni suæ, vnus erat, & sic & immacu-
latus filius, sanctus sanctorum, & de sua plenitudine spi-
ritum dans non solum hominibus, sed etiam sursum & in
caelo rationabilibus virtutibus.

Et post pauca.

THEODORVS.

Multifarie multisque modis olim Deus locutus patri- *Hebr. 1.*
bus in prophetis, in nouissimis diebus his locutus est no-
bis in Filio. *Per Filium enim locutus est nobis: certum est vero,*
quod de assumpto homine. Cui enim dixit aliquando angelo- *Ibidem.*
rum: Filius meus es tu, ego hodie genui te? *Nullum, dicit,*
participem fecit dignitatis Filii. Hoc enim quod dixit, genui te,
quasi per hoc participationem filiationis dedit: omnino vero aperte
nullam habens ad Deum Verbum communionem, apparet hoc quod
dictum est.

CYRILLVS.

Certe & in allocutionibus, quas fecit ad baptizandos,
iterum dixit idem Theodorus: *Hoc vero non ex nobis ipsis in-*
uenimus testimonium, sed ex diuina edocti sumus scriptura, quo-
nam & beatus Paulus ita dicit: Ex quibus Christus secun- *Rom. 9.*
dum carnem, qui est super omnia Deus. non quod ex Indæis
& secundum carnem est, qui super omnia Deus est: sed hoc qui-
dem ad significandam humanam naturam dixit, quam ab Israe-
litico genere esse sciebat: illud autem ad ostendendam diuinam
naturam, quam supra omnia & omnibus dominantem sciebat. *O Isai. 42.*
surdi audite, & cæci videte, acclamauit aliquis sanctorum
eis qui fuerunt ex sanguine Israel. Ego autem arbitror, &
valde merito, hoc aptum esse non habentibus, vel non
volentibus recte intelligere Christi mysterium. Nam ob- *2. Cor. 4.*
cæcauit quidem Deus sæculi istius intelligentias infide-
lium, & lumen diuinum & intelligibile in mente & in cor-
de non habentes merito errauerunt. Si vero quidam sunt
illuminati, magis vero etiam doctoribus connumerati,
qui similibus morbis nescio quomodo detenti sunt, quid
aliud eis aliquis acclamet, quam hoc quod a Deo dictum
est per vnum sanctorum prophetarum, *Quod laqueus facti* *osee 5.*
estis speculæ in visitatione, & sicut retia extensa in statumine, quæ
qui venantur, confixerunt? Qui enim quamplurimam vtilita-
tem subiectis magis facere debent, isti fuerunt & laqueus,
& rete, & scandali occasio, & petaurum inferni. Et ista dico
miratus valde, & videre non potes ad quid respicit inten-
tio aduerfarii. Nam confessus est quidem euidenter, quod

Concil. Tom. 12.

K ij

per Filium locutus est nobis Deus & Pater: esse vero istum dicit assumptum hominem, nullam habente Deo Verbo ad hoc dictum communionem. Quomodo igitur non omnibus manifesta est aduersus beatum Paulum calumnia, magis vero ipsius veritatis accusatio? nec enim sic intellexit Spiritum sanctum habens Apostolus. Iterum vero deriuat dogmatum rectitudinem ad suam placentiam aduersarius.

EX LIBELLIS PORRECTIS A PRESBYTERIS

& diaconis, qui transmissi sunt ab episcopis & clericis & monachis, & ceteris magnæ Armeniæ, & Persidis, & aliis gentibus, Proclo sanctissimo episcopo Constantinopolitanae ciuitatis.

FVIT aliquis pestifer homo, magis autem fera, hominis habens formam diabolicam, mentito nomine Theodorus, qui schema & nomen episcopi habuit, in angulo & ignobili loco orbis terrarum latitans, in Mopsuesteno secunda Ciliciæ vili opido, vere quidem & principaliter a Paulo Samosateno descendens, licet Photino & ceteris hæresiarchis in libro de incarnatione Domini nostri Iesu Christi, in toto suo proposito ipsis verbis inueniatur vsus, & si quid peius. Iste per machinationem & audaciam & errorem diaboli volebat omnes homines acuta sua sicut colubri lingua, & veneno quod sub lingua aspidis est, deperire. Et interim quidem retinebatur suo latibulo, timens potestatem eorum qui a magno Deo & saluatore nostro Iesu Christo acceperunt calcare supra colubros, & scorpiones, & omnes vires inimici: dico autem sanctos apostolos, & qui consequenter ab his susceperunt, martyres, & confessores, & episcopos, & ceteros sanctos. Inuento autem, nescio quomodo, tempore, cœpit reperere, & extra fines suos, fiduciam gerens & in parécia ad eum non pertinente, tamquam eruditus sermocinator, & in Antiochia Syriæ in ecclesia alloquens, sic dixit: *Homo Iesus*. Quid est enim homo, quod memor es eius? *Apostolus autem, de Iesu dictum fuisse hoc, dixit: Eum enim, qui paulo minus ab angelis minoratus est, videmus, inquit, Iesum. Quid ergo? Homo Iesus similiter omnibus*

Luc. 10.

*Psal. 8.
Hebr. 2.*

hominibus, nullam habens differentiam ad homines eiusdem generis, præter ea quæ gratia ei dedit: gratia autem data, naturam non immutat: sed post mortis destructionem donauit ei Deus nomen supra omne nomen. *Qui donauit, Deus est: cui donauit,* *Philip. 2. Colof. 2. Apoc. 1.* homo Iesus Christus, primitiæ resurgentium. Est enim primogenitus ex mortuis. Ascendit ergo, & ad dexteram Patris sedet, & est supra omnia. O gratia, quæ super omnia data est Iesu. O gratia, quæ superauit omnium naturam. Qui est eiusdem mihi naturæ, super cælum demonstratus est, in dextera Patris sedet, & dico ad eum: Non una natura mea & tua? & tu quidem in cælo, ego autem in passionibus: & tu quidem supra omnem principatum & potestatem, ego autem in cæno. Sed audiam ad ea, quod bene complacuit in me Patri. Numquid dicit figmentum ei qui se finxit: *Rom. 9.* Quare sic me fecisti? Nihil habeo ad hoc quod dicam: sed mei fratres, qui eiusdem mihi matris filii sunt, dicunt mihi: Ne disiungas hominem & Deum, sed unum eundemque dic hominem. Dico connaturalem mihi, dico Deum. Si dixero connaturalem Deo, dico: Quomodo homo & Deus unum? Numquid una natura hominis & Dei, Domini & serui, factoris & facturæ? Homo homini consubstantialis, Deus autem Deo consubstantialis. Quomodo ergo Deus & homo unum per unitatem esse possunt? saluans, & qui saluatur? qui ante secula, & qui ex Maria apparuit? Sed uehementer doleo, quia mei fratres hæc mihi dicunt, ut loquar in ecclesia, quæ non est possibile dicere bene sapientes. Hæc ab impio Theodoro dicta posuerunt, & inferunt sic: Non qualemcumque autem tumultum ex impiissimis suis verbis ecclesiæ mouens, cognitus est huc atque illuc a rectitudine dogmatum declinans: nec enim recta via eius, qui peruersus est. Vnde multi clericorum fiduciam habuerunt eum conuincentes: & miserum autem Nestorium moueri, & rudiose, quæ ab eo dicta sunt, suscepisse: & alia multa perturbatio a populo facta est ex dissonantibus Christianorū ecclesiæ verbis eius, sicut continet epistola Ioannis Antiochiæ ad Nestorium. Multo autem tempore scilicet perseuerans Theodorus, persuasit multis & Nestorio, quod Christus Filius Dei uiui, qui de sancta uirgine Maria natus est, non est qui ex Patre natus Deus Verbum, consubstantialis genitori, sed homo pro quantitate suæ voluntatis ex Deo Verbo cooperationem suscipiens, & non prius meritis coniunctionem Dei Verbi, antequam im-

maculatus fieret, vt particeps fiat immaculationis, solius
 nominis filiationis & dominationis. *Quomodo enim, inquit,*
homo & Deus vnū per unitatē esse potest? qui saluat, & qui salua-
tur? qui ante secula, & qui ex Maria apparuit? Dominus & ser-
uus? factor & factura? Ita & talia ipse Christi impugnator
 Theodorus ausus est dicere, & in suis conscriptis inseri fe-
 cit, fingens quasi contradicere Ario, & Eunomio, & Apol-
 linario, & non penitus Deo Verbo de substantia Dei Pa-
 tris genito dans aut secundum carnem de sancta virgine
 Maria natiuitatem, aut aliud aliquid de incarnatione &
 humanatione: sed Iesu Christo, qui & vnctus est, & par-
 ticipatur honorem, cuius particeps est propter ex Deo
 Verbo & vero & consubstantiali Filio preparationem si-
 bi factam, vt conuerteretur bene. Persuaso autem impio
 Nestorio vna cum aliis, gaudebat iam diabolus, quod per
 filium suum Theodorum persuasit multis & Nestorio er-
 roris seruire. Non est autem contentus quorundam in lo-
 cis Syriae perditione, sed volebat multo amplius terram
 comprehendere. Contigit autem istam ecclesiam viduam
 fieri, & nescimus ex quibus peccatis, aut quomodo obti-
 nuit episcopatū Nestorius quorundam circumuentione
 non habentium nec ex Deo accipientium gratiam: & po-
 testate abutens, exultabat sua impietate superare aucto-
 rem suum Theodorum. Miseratus autem Deus ecclesias,
 suscitauit multa contra eum, in quibus & humiles consti-
 tuti, nihil pretermisimus vsque ad mortem pro veritate
 certantes, sicut & in nostris contra Theodorum & scripta
 eius libellis ad Alexandrinum religiosissimum episcopum
 Cyrillum diximus, & in his quæ ad vestram dicimus bea-
 titudinem: & petimus, postquam isti perlecti fuerint,
 & illos perlegere, quatenus fiat vnitas vestra contra Theo-
 dorum, & sacrilega capitula & dogmata eius, & eorum
 qui similia sapiunt vel docent: & sicut Domino placuit
 condemnari manifeste & nominatim in Epheso ab vni-
 uersali Synodo sacrilegum Nestorium, sic per vos etiam
 antea condemnatum sine nomine, sacrilegiorem in varia
 impietate Theodorum nominatim condemnari, & eos
 qui secundum impiissimam eius expositionem hactenus
 in Syria & Cilicia sapiunt & docent.

Porrecta sunt autem & impia capitula ex Theodori

ANNO CHRISTI 553
 codicibus sanctæ memoriæ Proclo ab Armeniis, quorum multa in antelatis continentur. Ad tales igitur libellos Armeniorum rescribens sanctæ memoriæ Proclus, inter alia dogmata, de Theodoro & eius impietate dicit.

PROCLI SANCTÆ MEMORIÆ A TOMO
 ad Armenios scripto.

FUGIAMVS turbulentos & cœnosos fallaciæ riuos, se-
 ctas Deum impugnantes: dico Arii furorem diuiden-
 tem indiuiduam trinitatem, Eunomii audaciam circum-
 cludentem scientia incomprehensibilem naturam, Mace-
 donii rabiem separantem a deitate inseparabiliter procedentem Spiritum, & nouam istam & recentem blasphemiam, quæ Iudæorum multo amplius blasphemiam superat. Nam illi quidem cum qui est Filius, denegant, fraudantes ramo radicem: isti vero ei qui est, alterum introducunt, detrahentes sinceram naturam, utpote multa generantem. Dicamus ergo cum Paulo: *Christus est pax nostra, qui fecit utraque vnum.* Nam Iudæum & paganum per baptismum in vnum nouum creauit hominem, virtute veniens conuersatione distantia. Terreantur condemnatione nouæ impietatis inuentores: siquidem ea quæ distant, in consonantiam vnita sunt: qui autem vniuit, in dualitatem, quantum ad ipsos, diuisus est.

Habetur in-
 teget Gr. &
 Lat. in tomo
 6. Concil.
 post Conc.
 Ephesinâ.

Ephes. 2.

Idem sanctus Proclus in eodem tomo ad Armenios scripto, aduersus eundem impium Theodorum.

Ista autem ad vestram direximus caritatem, ex vestris inuitati libellis, quos ad nos transmisistis, dicentes quosdam pestiferos & monstriloquos homines inuasisse provinciam vestram, volentes per malitiosa conscripta & obiectiones falsæ scientiæ, peruertere simplicem & sine machinatione orthodoxæ fidei pulcritudinem. Sed quæ sunt beati Pauli, iterum dico vobis: *Videte ne quis sit qui vos decipiat per philosophiam & inanem fallaciam, secundum traditionem vani consilii hominum, & non secundum Christum. Fundamentum enim aliud ponere nemo potest præter positum, quod est Christus Iesus.*

* infuca-
 tam

Colos. 2.

1. Cor. 3.

SANCTI CYRILLI AD CLERICOS
ET LAMPONEM PRESBYTERVM.ANNO
CHRISTI
535.

CVM apud Æliam commorarer, vir aliquis ex his qui
nobiliter militant in palatio, epistolam multorum
versuum & grandem obtulit mihi signatam, quam se dice-
bat accepisse ab Antiochenis orthodoxis. Subscriptiones
autem erant in ea plurimorum clericorum, & monacho-
rum, & laicorum. Accusabant autem orientales episco-
pos, quasi tacentes quidem Nestorii nomen, & dissimu-
lantes eum auersari, transilientes autem ad Theodori co-
dices de incarnatione factos, in quibus multo peiores Ne-
storii blasphemis positæ sunt. Pater enim fuit Nestorii
perfidia, & illius mala locutus, impius in his factus est in
quibus modo est. Et scripsi quidem reuerendissimo epi-
scopo Antiocheno, vt Theodori impia dogmata in eccle-
sia nemo loquatur: accedens autem ad Alexandriam
reuerendissimus diaconus & archimandrita Maximus,
plurima in clamauit in orientales, dicens orthodoxos nul-
lum ibi locum habere, nec fiduciam loquendi de recta fi-
de. Dixit vero, quod confingunt quidem confiteri sym-
bolum expositum Nicææ a sanctis patribus, male autem
illud interpretantur: & adhortatus est me omnem expo-
sitionem Nicææ Synodi interpretari plane, vt non subri-
pian quidam alia pro aliis exponentes, quod & feci. Ha-
bet igitur tomos, vt offerantur & piissimis reginis, &
Christianissimo & piissimo domino. Feci enim in mem-
branis scribi tomos. Cum consilio igitur eius sicut bene
habere perspiciatis, opportune offerte. Oportet enim nos
vndique pro recta fide certare, & exortam aduersus Chri-
stum impietatem, quantum possibile est, e medio expel-
lere festinare.

Est in 3.
part. Conc.
Ephes.EIVSDEM SANCTI CYRILLI EPISTOLA
AD ACACIVM EPISCOPVM MELITENÆ.

*Scripsit vero eandem ad Theodotum Ancyrae, & ad Firmum
Casareæ Cappadociae.*

NON oportebat latere sanctitatem tuam, aut forsitan
& cognouit, quod omnes orientales religiosissimi epi-

ANNO
CHRISTI
533
episcopi in Antiochia conuenerunt, cum transmisisset eis
tomum dominus meus sanctissimus episcopus Proclus,
bonorum plenum intellectuum, & rectorum dogmatum.
Erat enim ratio multa & longa de dispensatione Domini
nostri Iesu Christi: supposuit vero etiam capitula quædam
collecta a Theodori codicibus, quæ consonantem Nestorii
perfidii intellectum habent, & adhortatus est etiam
illa anathematizare. Illi vero non passi sunt, & scripserunt
ad me, quod si contigerit anathematizari ea quæ sunt
Theodori, perueniet omnimodo macula etiam ad sanctos
nostros patres, Athanasium dico, & Basilium, & Gregorios,
& Theophilum, & ceteros. Nam scripserunt & ipsi
quædam consonantia eis quæ sunt Theodori. Et erat necessarium
etiam me ad eos rescribere, quæ & nota faciet tuæ sanctitati
religiosissimus episcopus Daniel, qui Alexandria inuentus est,
& in singula eorum quæ mota sunt, subtiliter cognoscit.

EPISTOLA CYRILLI AD RABBVLAM
EPISCOPVM EDESSÆ.

AD incomparabilem quamdam alacritatem & ad inexpugnabilem
confidentiam nostras excitat animas sapientissimus Paulus sic scribens:
Quis nos separabit a caritate Christi? Tribulatio? an angustia? an persecutio? an fames? an nuditas? an periculum? an gladius? Nihil enim intolerabile est eis
qui firmiter apud se statuunt certamen fidei certare, cursum
perficere, fidem seruare, vt & incorruptionis mereantur coronam.
Sicut vero sollicitos optime gubernare, non in serenitate nauigare,
sed in tempestate posse nauem seruare, probatissimos declarat:
sic etiam sortitos ecclesiis præsidere, non omnimodo rerum serenitas
claros demonstrat; magis vero solertia in tribulationibus, & fortitudo,
& patientia, & fortiter resistere instabilibus hæreticorum sermonibus.
Semper quidem tua splenduit sanctitas, præcipue autem modo, facta
omnibus orientalibus columna & fundamentum veritatis, & sicut
quemdam pestiferum expellens morbum, nouæ & abominandæ hæreseos
Nestorii blasphemiam. Nam procedit quidem ex altera radice (illius dico
qui de Cilicia erat) ista impietas: arbitratus vero est, quod tenebit

Theodorus
Mopsuestenus.

Concil. Tom. 12.

L

Apost. 12.

orbem terrarum propter potentiam nescio quomodo illi datam. Rapuit enim sedem fortissimam, & factus est ci- bus draconi multa capita habenti: sperauit vero etiam ip- se sanctas Dei ecclesias deuorare, & omnes apprehende- re: & nisi nos saluasset Deus omnipotens, praeualuisset uti- que, quantum ad potentiam conatum pertinet eius, sce- leratasque concursiones illorum qui eum continent.

EPISTOLA CYRILLI AD MONACHOS.

Clarissimis & desideratissimis Anastasio, Alexandro, Martinia- no, Ioanni, Pargorio presbyteris, & Maximino diacono, & ceteris orthodoxis patribus monachorum, & eis qui vobiscum so- litariam vitam exercent, & in fide Dei confirmati sunt, Cyril- lus in Domino gaudere.

Habetur
Graece &
Latine in 3.
parte Conc.
Ephesic. 3.

DESIDERIVM studiumque, quod circa doctrinam ve- stra caritas habet etiamnum, non mediocriter col- laudari dignumque esse dico omni ratione. Nam diuinas desiderare doctrinas, sacrorumque dogmatum solere de- fendere rectitudinem, quomodo non aliquis miretur? Hac enim res vitae infinitae & beatae prouisor est, & stu- dium quod in his est, non sine mercede existit.

Et post alia.

Quoniam vero scripsit vestra reuerentia, quod deri- uant quidam ad quod non conuenit, vim verborum quae in symbolo sunt aut non intelligentes recte, aut diligen- tes quorundam conscripta, in reprobum sensum abdu- cti; ideo scripsistis, quod propter hoc oportet me de his ipsis ad vos facere doctrinam, & plane interpretari ex- positionis fidei tenorem; arbitratus sum oportere, quae in mentem veniunt meam, breuiter dicere. Sequamur vero ubique sanctorum patrum confessiones & dogmata, recte & indeclinabiliter discutiendo quae ab eis dicta sunt. Nam iam quidem & sancta Synodus Ephesi collecta Dei voluntate, contra Nestorii perfidiam iustam & sub- tilem sententiam proferens, & aliorum vaniloquia, quae post ipsum erunt, aut ante ipsum fuerunt, aequalia sa- pientes ei, & dicere aut scribere praesumpserunt, cum illo condemnauit, similem eis condemnationem imponens.

ANNO
CHRISTI
533

Consequens enim erat, vno semel propter tam profana vaniloquia inculcato, non contra vnum magis peruenire, sed, vt sic dicam, contra omnem eorum sectã, siue calumniam quam fecerunt aduersus pia ecclesiæ dogmata, duos colentes filios, & diuidentes indiuiduum, & crimen adscribentes calo & terræ, tamquam homini seruientibus. Adorat enim nobiscum supernorum spirituum sancta multitudo vnum Dominum Iesum Christum. Ne autem tenor apud quosdam symboli ignoretur, quod in vniuersis sanctis Dei ecclesiis & tenet & prædicatur, sanctorum patrum dogmata siue expositiones gestis inserui ibi confectis, vt scirent legentes, quem debet intelligi ad modum sanctorum patrum expositio, siue sincerum rectæ fidei symbolum. Arbitror caritatem vestram & legisse librum quem de his ipsis conscripsimus. Ipsum vero etiam nunc, sicut dixi, ipsis verbis apponens symbolum, ad hoc conuertar Deo iuuante, vt singula plane interpreter quæ in ipso posita sunt. Scripsisse enim scio prædicabilem Petrum: *Parati semper ad satisfactionem omni petenti vos rationem de spe quæ in vobis est.* 1. Petr. 3

EX EPISTOLA RABVLA BEATÆ MEMORIÆ,
*scripta ad sanctum Cyrillum contra impium
Theodorum.*

IAM vero quidam vnitatem secundum subsistentiam omnibus modis abdicant. Morbus enim aliquis sublatens inueterauit orienti, immedicabilis modo vulneris depascens ecclesiæ corpus, & plurimos quidem latens, apud autem quasi studiosos, & supercilia extollentes eruditione, latenter honoratus. Episcopus enim quidam provincie Cilicum Theodorus, vir verisimilis dicendi, & potens persuadere, alia quidem super tribunali ecclesiæ statim dicebat ad populi placentiam, alios autem laqueos perditionis in scriptis ponebat, qui in principiis quorundam eius codicum anathemate circumcludebat inspicientem non manifestare aliis scripta ista. Primum exposuit, non esse vere Dei genitricem sanctam Virginem, tamquam Deo Verbo non suscipiente secundum nos natiuitatem. Hoc vsque adhuc latens, ne tempore ampliore confirmatum fortius putaretur, secundum iudiciũ

Concil. Tom. 12.

L ij

Dei oblitus Nestorius nouæ incisionis auctor publicauit. Sequitur autem hoc & quod est de humanatione: nec enim dicunt secundum substantiam, vel secundum substantiam vnitum esse Deo Verbo hominem; sed bona voluntate quadam, tamquam diuina natura non suscipiente alterum modum vnitatis propter non circumscriptibile. Iste & Dominum nostrum Iesum Christum dixit non oportere adorare sicut Dominum, sed relatione Dei honorari sicut imaginem quamdam; magis autem manifestius secundum eos dicere, sicut instar aliquid relatione assidentis dæmonis. Iste & carnem Domini pronuntiauit nihil omnino prodesse, dissipans Domini vocem, quæ est: *Caro nihil prodest.* Iste & Apostolum dicit non cognouisse Christum quod Deus erat, sed supra fidem quæ est in homine, ædificatam esse ecclesiam. De gehenna hic ratiocinationes eorum non est tutum per literas significare. Isti sunt thesauri impietatis eorum, quibus iam dudum latenter fruebantur, & volunt, si possibile est, vsque ad finem obumbrare timentes pias aures populi.

Iohn. 6.

Matth. 16.

AB ECCLESIASTICA HISTORIA HESTCHII
presbyteri Hierosolymorum, de Theodoro.

ITa Photinum multis & aliis apud eos sæculis, Theodorus quidam præcipue imitatus est: malitiosus quidem loquendi, & lingua paratissimus, & ipse tamen instabilis voluntate, qui huc & illuc inclinans ferebatur. Clericatu enim Antiocheno a prima ætate connumeratus, & bene conuersari pollicitus, ad sæculares libidines reuersus, iterum delectabatur. In omnibus autem bonis imitabilis & beatus vir Ioannes Constantinopolitanus episcopus scripsit epistolam, quæ vsque adhuc in codicibus legitur, & a peiore ad meliorem pœnitentiam eum transferre præualuit: & iterum bene conuersari, iterum in clericatu esse cœpit, & Antiochia relicta in Tarsum transmigravit, ex qua in Mopsuestiam transiit, ordinatus in ea episcopus, nondum Deo volente manifestam impietatis illius prædicationem fieri. Prima autem elementa suæ doctrinæ ex Iudaico vaniloquio incipiens, codicem in prophetiam psalmorum conscripsit, omnes de Domino prædicationes abnegantē. Culpatus vero & periclitatus,

Epist. ad
Theodorū
lapsum.

ANNO
CHRISTI
528

contraria sibi dixit, non ex voluntate, sed compulsus omnium querimoniis, & codicem ipsum delere pollicitus, latenter conseruabat Iudaicæ impietatis viaticum. Igni enim sua commentaria simulans tradere, malitiose abscondere illecebram conabatur. Tempus quidem plurimum in exiguo loco praua loquens, qui esset merito, latebat. Quoniam vero loquens constitutus, vana solitus loqui; doctoris famam consecutus est, paucis quibusdam apud eum studentibus, qui veneno dictionum decipiebantur, calicem bibentes verbis quidem bene compositis coloratum, blasphemis vero intellectibus & veneno plenum. Senectute iam cana debilitatus, sed minima pietatis scintilla, si qua forte in eo fuisset, inueterata, libros componere aduersus Domini Dei apparitionem præsumpsit, quorum multitudinem prætermittentes (nec enim fas est impios reuoluere sermones) vnus in præsentem memoriam faciamus. Christum enim Iesum, generis nostri saluatorem & Dominum, quem splendorem paternæ gloriæ & imaginem substantiæ Paulus vocat, ferre eum omnia dicens verbo suæ virtutis, qui purificationem nostrorum fecit peccatorum, & ad dexteram paternæ maiestatis consedit, de quo ad Colossenses scripsit epistolam, *quod in eo omnia sunt creata, quæ sunt & in caelis & in terra, visibilia & inuisibilia, quod per eum & in eum creata sunt omnia, & ipse est ante omnia*: hunc non incarnatum Verbum, sicut euangelicis vocibus edocti sumus, sed hominem per vitæ profectionem & passionum perfectionem coniunctum Deo Verbo scripsit stultus in omnibus, & hæc in mysticis sermonibus ausus est: & ille quidem talia. Sed & sequaces eius extollebantur, de quibus dicere conuenit, *dicentes se sapientes, stulti facti sunt: mutauerunt enim vere & isti gloriam incorruptibilis Dei in similitudinem corruptibilis hominis*, Christum non sicut Deum incarnatum glorificantes, sed sicut vnum similem nobis hominem iniuriantes. Nos vero ad cetera orationis procedimus. Non enim multum tempus superuiuens Theodorus, prædictis contra mysterium blasphemis & nouæ Ierusalem iniuriam addidit, minorare & eam tamquam patriam incarnationis mysterii properans.

Hebr. 1.

Coloss. 1.

Rom. 1.

LEX DIVINÆ RECORDATIONIS
*Theodosii & Valentimiani.*ANNO
CHRISTI
558.Habetur
Græce & La-
tine in Cō-
cilio Ephe-
sino part. 3.
cap. 45.

DEBITAM a nobis venerationem piissimæ doctrinæ reddentes, eos qui ausi sunt contra Deum impie conscribere, debitæ condemnationi subiicere, & nominibus dignis vocari oportere existimauimus. Iustum igitur circumdare eos confusione suorum peccatorum, & in tali vocabulo permanere in aeternum, quatenus nec viuiliberentur, vt post mortem permaneant contempti & condemnati. Iterum igitur doctrina Diodori & Theodori & Nestorii impiorum & pestiferorum visa est nobis abominanda esse: similiter autem & omnes qui sequuntur eorum errorem, & consentiunt eorum impietati, iustum & ipsos eandem nominationem mereri, & confusionem indui: ne, dum nominantur Christiani, ex ipso inueniantur decorati vocabulo, longe constituti a Christianorum proposito, & alienati a recta & immaculata fide. Quapropter per hanc nostram legem sancimus, eos qui in omni terra vbique inueniuntur impiissimo & instabili Nestorii & Theodori proposito consentientes, Simonianos a præfenti nominari. Oportet enim eos qui antea in diuina doctrina creuerunt, postea vero ad illorum impietatem inclinatos, & illorum imitatos errorem, eadem nominatione Simonianos probari, ad similitudinem Arii per sanctionem diuinæ recordationis mirabilis & prædicabilis Constantini, qui constituit Porphyrianos nominari Arianos: qui propter similitudinem impietatis, nominationem Porphyrii imposuit ei qui ausus est & existimauit veram fidem humanorum potentia verborum circumscribere, & codices pestilentes & ineruditos ad memoriam relinquere posterorum. Nemo igitur audeat sacrilegos codices ab eis expositos, & maxime a Theodoro & Nestorio, & contrarios veræ doctrinæ & expositioni venerabilium episcoporum qui Ephesi collecti sunt, legere, aut possidere, aut scribere. Oportere enim eos codices cum omni diligentia requiri, & inuentos publice coram omnibus comburi. Per hoc enim radix impietatis amputabitur, ne in posterum erroris semina generentur ad errorem simplicium, qui facile ad illius laqueos collaban-

ANNO
CHRISTI
528.*for. fa-
cilitatē.

tur. Neque de cetero inueniatur prædictorum hominum memoria, vel alia appellatio præter Simonis: sed neque in loco, vel in domo, vel in vico, aut agro, aut in ciuitate, vel in eius suburbanis Conuenticulum eorum fiat, nec in manifesto, nec in occulto. Tales enim iubemus omni priuari Conuenticulo viuentes. Et hoc certum omnibus sit, quod si quis præterierit præsentem nostram sanctionem, & Theodoro & Nestorio assenserit, illorum socios imitans, eius per gladii ultionem omnis substantia fisco addicetur. Tua igitur illustris eminentia præsentem a nobis expositam legem manifestam faciat per omnem terram habitantibus, & proponi per singulas ciuitates dignetur: quatenus per huius legis recitationem cognoscant omnes qui in quacumque prouincia sunt, quæ super his a nobis disposita sunt. Eamdem autem legem nostram Græcis & Latinis scripsimus verbis ad recitantium * felicitatem.

*LEX THEODOSII ET VALENTINIANI,
piæ recordationis imperatorum, aduersus Nestorium
& Theodorum, & eos qui similia eis sapiunt.*

IAM prius quidem Nestorius, qui Constantinopolitana ciuitatis fuit episcopus, noua & monstrosa dogmata pertentās introducere sinceræ & orthodoxæ fidei Christianorum, eiectus est a sancta Synodo quæ per sanctionem imperialem ex omni orbe terrarum Ephesi congregata est: quæ eadem sancta Synodus simul etiam confirmauit expositam a Nicanis trecentis decem & octo episcopis orthodoxam fidem. Et nos corroborantes ea quæ pie decreta sunt ab eodem sancto Concilio Ephesi congregato, generalem constitutionem protulimus, condemnantem eundem Nestorium, eosque qui similia illi sapiunt, vt non mereantur nominationem Christianorum, sed magis vocentur Simoniani, quoniam Simonis blasphemiam dilexerunt: & statuimus certas aduersus eos pœnas, quæ præsentī constitutione continentur. Sed nec habeat aliquis, aut legat, aut scribat, aut proferat Nestorium, seu illius libros, vel codices omnino nocibiles, vel ipsius Nestorii, vel alterius, & maxime Nestorii aduersus solos Christianos conscripta, aut Diodori, & Theo-

dori, & Theodoreticonscripta: sed vnusquisque habens tales codices, illos publice proferat, & in conspectu omnium igni tradat. Et nemo eos qui talem sectam colunt, vel illorum doctores, aut in ciuitate, aut in agro, aut in suburbano suscipiat, aut vna cum eis conueniat. Quod si quicumque tale aliquid perperrauerit, publicatus perpetuo tradetur exilio: qui autem habet codices continentes abdicatam fidem Nestorii & Theodori, vel illorum interpretationes, & allocutiones, & traditiones, eisdem subiiciuntur suppliciis, licet * lumen aliorum videantur, quæ ab illis composita sunt.

Et sancti vero Theophilus Alexandrinus, & Gregorius Nyssenus, susceptis querimoniis aduersus Theodorum adhuc viuentem, & aduersus impia eius conscripta, scripserunt aduersus eum epistolas, quarum pars est.

*SANCTÆ MEMORIÆ THEOPHILI
ad Porphyrium Antiochiæ episcopum.*

QUOD enim non patieris illos qui occasione aduentus saluatoris nostri Iesu Christi præsumunt renouare Samosatani Pauli dementiam, manifestum est, quoniam & qui in Nicæa conuenerunt patres nostri, & istam sectam cum Arianorum prauitate anathematizauerunt, qui nec baptismum sequacium Pauli comprobauerunt, sicut scriptæ ab eis definitiones continent. Et ipse hic beatæ memoriæ episcopus Athanasius vltimam prædicti Pauli Samosatani impietatem condemnauit in tomo quem dictauit.

Et post alia.

Quoniam autem accusant quosdam, tamquam scribentes ea quæ pertinent ad renouationem sceleratæ sectæ Pauli Samosatani a patribus condemnati, & propter hanc occasionem * commouendam porrexisset tuæ reuerentiæ affirmant, cuius exemplum literis ad me directis a tua reuerentia supposuisti, inspiciens tua bonitas vna cum conuenientibus religiosissimis episcopis ea quæ ab ipsis ostenduntur, (dicunt enim probationes habere se) si inuenerit scripta contraria apostolicis dogmatibus, dignetur apostolicum

ANNO
CHRISTI
533.

stolicum amplecti zelum aduersus talia innouantes. Iustum enim est, ea quæ impie scripta sunt, pie amputari, & nusquam inemendabiles permanere eos qui qualiacumque incaute per inscientiam & vanam gloriam scribere præsumpserunt.

Porrecta autem sunt & ipsi sanctæ memoriæ Theophilo impia capitula ex codicibus Theodori.

SANCTI GREGORII AD THEOPHILVM.

*for. inii-
ciet

QVI Apollinarii dogmata defendunt, per querimoniam, quam aduersus nos faciunt, sua confirmare conantur, carnale Verbum, & Dominum sæculorum hominis filium, & mortalem Filii deitatem construentes. Proferunt enim quod aliqui quasi catholicæ ecclesiæ existentes, duos colunt filios in dogmate: vnum quidem secundum naturam, alterum autem secundum adoptionem postea acquisitam; nescio a quo talia audientes, & ad quam personam contententes: nondum enim noui eum qui hæc subloquitur. Verumtamen quoniam hanc proponentes aduersus nos causam, per hoc quod videntur huic flagitioso negotio repugnare, suas opiniones corroborant, bonum est tuam in Christo perfectionem, secundum quod in mente tibi * iniiciat sanctus Spiritus, excindere occasiones eorum qui quærunt aduersus nos occasiones, & persuadere eis qui ista calumnialiter adscribunt Dei ecclesiæ, quod est dogma tale in Christianis nullum, neque prædicatur.

EX HIS QUÆ THEODORITVS DEFENDENS

Theodorum, contra Cyrillum scripsit, per quæ testimonium præbet idem Theodoritus, quod Theodori sunt istæ impietates, contra quas sanctæ memoriæ Cyrillus scripsit.

POSTEA interpretationem accusat octauæ psalmi, & inculcat hæc verba diuini Theodori: Consideremus igitur, quis est homo de quo stupescit & miratur quod Vnigenitus dignatus est eius memoriam & visitationem facere. Sed quod quidem non dictum est de omni homine, in superioribus demonstratum est: quod autem nec de vno quolibet, & hoc dictum est.

Concil. Tom. 12.

M

Et post pauca, eiusdem Theodori posuit memoratus Theodoritus sic habentia.

ANNO
CHRISTI
551

Cessate vel nunc vix aliquando a vestra impudentia, agnoscentes quod oportet. Videte enim omnium hominum sceleratissimi, quanta naturarum est differentia, quod iste quidem stupescit quia & memoriam facere hominis dignatur, & visitare eum, & ceterorum participem facere, quorum participem iam fecit ipsum: ille autem e contrario miratur, quod tantorum particeps fieri super suam naturam meruit. Et ille quidem, utpote beneficium dans, mirificatur magna praestans, & super naturam beneficium accipientis: ille autem, utpote beneficium accipiens, & maiora, quam est ipse dignus, accipiens.

Post hæc Theodoritus intulit ista.

Cum posuisset Cyrillus ex his quæ diuinus Theodorus contra Apollinarium scripsit, statim iniurias infert, & contumelias, & vituperationes, & dicit: Sobrii estote ebrii ex vino vestro. Et clamet aliquis ita errantibus: Impone homo tuæ linguæ ostium & seram: cessa cornu in altitudinem extollens, & loquens contra Deum iniquitatem. Quousque insultas contra patientem Christum? In mente habe scriptum a diuino Paulo: Ita vero peccantes in fratres, & percutientes eorum ægrotantem conscientiam, in Christum peccatis. Et ut aliquid ex propheticis loquar codicibus: Iustificata est Sodoma a te, superasti paganorum verboritates, quas fecerunt contra Christum, stultitiam existimantes crucem: nihil esse ostendisti Iudaicæ superbiæ crimina.

Et cum hæc posuisset verba Cyrilli contra Theodorum dicta Theodoritus, sic intulit.

Quid tibi zelum intantum inflāmauit veritatis defensor, ut hanc & talem aduersus eum pompā faceres, & paganis simul & Iudæis & Sodomitanis ostenderes magis impium, & positas contra impios a diuina scriptura voces adscriberes pietatis propugnatori? Nonne Dominus Christus in sacris euangeliis in seipsum traxit Dauid diuinationem? Nonne pueris clamantibus, Hosanna filio Dauid, ipse dixit Iudæis: Non legistis: Ab ore infantium & lactentium perfecisti laudem? Non diuinus Apostolus ex his deductum verbum ei adaptauit & cetera psalmi? Quid igiturnouum dixit

ANNO
CHRISTI
553.

*Theodorus, quod tantis eum blasphemis lapidasti, & iubens illi frenare linguam, ipse percurrere istam effrenatam dimisisti? Vide ne quis te callidiorum existimet his aduersus Theodorum uti iniuriis, quod & ille Apollinarium, & qui ea quæ sunt illius sapiunt, sceleratissimos vocauit. Si hoc non est, quo absono dicto sicut crapulam, quantas huiusmodi aduersus eum blasphemias effudisti? Quid autem nouum præter veteres illos doctores * dixerit? Illorum enim vnusquisque humanam naturam & uisitatam, & assumptam, & unctam esse a sancto Spiritu, & crucifixam, & mortuam esse, & resurrexisse, & in caelos receptam esse, & sedem mereri quæ ad dexteram est, aperte & dilucide docuerunt. Tu uero cum ineffabilia, ut uidetur, uerba audisses, quæ Paulus audiuit, magis hic alia quæ- 2. Cor. 12. dam & diuiniora, (alias uero nobis introducis præter Pauli doctrinas) sic Paulum interpretaris, & dicis: Sed erat ipsum ex Deo Patre Verbum, factus certe secundum hominem, & non alium quemdam, sed seipsum uisitatione & memoria dignans. Quid his uerbis magis ridiculum? Cuius enim Deus Verbum uisitationis indigeret? Atqui cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est æqualis esse Deo, sed semetipsum exinaniuit, formam serui accipiens: & angelicam quidem naturam non assumpsit, semen autem Abraham assumpsit. Merito igitur Theodorus dixit, eum qui accepit, uisitare, assumptum autem, uisitatum esse. Ita autem & Propheta docens, Dominum quidem eum qui uisitauit, uocat; hominem uero eum qui uisitationem meruit.*

EX EPISTOLA THEODORITI AD HIERENATVM
digamum, testimonium præbentis quod sub
accusatione erat Theodorus, &
dubitabatur de eo.

QVONIAM uero inculpatis me, quod sanctum & beatum reliqui patrem Theodorum in connumeratione doctorum, necessarium existimaui & de hoc breuiter dicere. Primum etenim, amantissimum mihi caput, multos & alios nobiles uiros & nimis claros factos tacuimus. Deinde illud oportet considerare, quod qui accusatur, indubitabiles testes debet producere, quos neque accusatorum aliquis inculpate potest. Si autem a persecutoribus accusatos, qui accusatus est, ad testimonium uocet, nec ipse qui iudex est, patiatursuscipere. Nam si laudes patrum conscribens, istum sanctum prætermisi, iniquum fecisse confiteor, & circa doctores ingratus fuisse.

Concil. Tom. 12.

M ij

Si vero accusatus satisfactionem obtuli, & indubitabiles produxi testes: quid sine causa, qui horum nihil volunt videre, inculpant? Quomodo autem veneror virum, testis est qui a nobis pro illo codex conscriptus est, in quo aduersus eum factam inscriptionem dissoluimus, non timentes accusatorum potentiam, nec futuras contra nos insidias.

Diodorus archidiaconus & primicerius reuerendissimorum notariorum dixit: Quoniam quidam dicunt, quod sanctæ memoriæ Cyrillus laudauit Theodorum Mopsuestenum in quodam suo scripto, in quo dicunt quod scriptum est, bono Theodoro: & super hæc, quod & sanctæ memoriæ Gregorius Nazianzenus literis vsus est ad Theodorum Mopsuestenum, laudans eum. Qui autem ita hæc dicunt, & hoc adiiciunt, quod non oportet post mortem hæreticos anathematizari: hoc hic & ad scientiam venit sancti vestri Concilii. Ne quid eorum indiscussum relinquatur, necessarium putauimus & hæc vestræ sanctitati suggerere.

Sancta Synodus dixit: Quoniam proferunt quidam, quod dictum est a sancto Cyrillo, hoc est, quod scriptum est, bono Theodoro, recitentur tam quæ antea, quam quæ postea per sequentia dicta sunt, ad perfectiorem rei scientiam. Et cum suscepisset Theodulus reuerendissimus diaconus & notarius, recitauit.

*EX SECVNDO LIBRO CYRILLI EPISCOPI
Alexandriæ, de eo quod vnus est Christus, contra Theodorum.*

QUOD tamen voluit impius Nestorius dogmata Theodori sequi, non absolutionem ei accusationum facit; magis vero grandiolem aduersus eum * in damnationem operabitur. Dum enim liceret ei sanctorum patrum rectis verbis & immaculatis de deitate sermonibus potiri, præposuisse dignoscitur veritati mendacium. Prætermisit enim quæ illorum sunt; magis vero elegit turpibus adhærere, & tam distortis latificare sermonibus. Hunc vero qui talem habet voluntatem & dementiam, in hoc defuisse inculpet aliquis, arbitror & valde merito. Oportebat enim memoriam habere sanctissimi Pauli, plane scribentis nobis: *Estote prudentes nummularii: omnia probate, quod bonum est tenete: ab omni specie mala abstinete vos.*

* for. cō-
demna-
tionem

1. Theff. 5.

ANNO
CHRISTI
555*for. Scri-
pti sunt
igitur a
bono

Quod & agere soliti, nos & solidorum probatores imitari festinantes, illa quidem quæ sunt turpia & reprobata dogmata reprobamus, suscipimus vero & valde libenter omnia quæ resplendent clara veritatis pulcritudine. Iterum vero nobis ratio conuertetur ad decentem ei & propositam viam. * Scriptum est igitur bono Theodoro aduersus hæresim Arianorum & Eunomianorum viginti pene numero vel ampliores libri, nec non etiam alii, interpretantes euangelicos & apostolicos libros: quos quidem labores nollet aliquis increpare, magis autem decreto studium honoraret, si inesset eis dogmatum rectitudo. Si vero quidam extra destinatum ambulet, & rectam viam veritatis relinquens, per semitam eat distortam, simpliciorumque corda vulneret, adulteratorum eis iniiciens intellectuum semina, tunc requiescere non sine damno erit eis qui populis præsentent, mercedem vero habebunt & lucrum, si resistant. Ergo quoniam in his libris siue memorati viri conscriptis quæ modo nominauimus, inuenta sunt quædam vltimæ impietatis plena, quomodo erat consequens velle tacere? Diuidit enim indiuiduum Christum, & pro vno Filio dualitatem colit a veritate excidentem, & quasi falsis nominibus coloratam. Nam Deum Verbum, qui ex Deo Patre est, hominem vocari dicit, non tamen & hoc factum esse secundum veritatem; hominem vero eum qui ex Maria est, sicut dicit, quem & carnem astute nobis nominat in multis locis, Deum quidem dicit & Filium Dei, non autem hoc esse secundum veritatem.

Sancta Synodus dixit: Ostenderunt ea quæ recitata sunt, quod arguens magis Theodorum & impia eius conscripta Cyrillus religiosæ memoriæ, non tamen laudem quamdam faciens de eo, huiusmodi verbis usus est. Recitentur & epistolæ Gregorii sanctæ memoriæ, quas quidem dicunt ad Theodorum Mopsuestenum scriptas esse.

Et cum suscepisset idem reuerendissimus diaconus & notarius * Theodulus, recitauit.

Theodoro Gregorius, commendans quosdam adiuuicem litigantes, & significans quod tam sub sua, quam illius gubernatione sunt. dicit autem sic.

Greg. Nazianz. epist. 89. ad Theodor. Tyannen.

M iij

Quæ a Dominis meis carissimis episcopis scripta sunt ad tuam reuerentiam, hæc etiam a nobis ad te scripta esse existimans, da obsecro manum mulieribus nec despicias eas tyrannicam violentiam patientes sub viri potentia, contra quem interpellauerunt.

Et post alia.

Duos qui in hac re grauentur, cognosco, id est, tuam reuerentiam, & nos, si quod iustum est, despiciatur. Sub amborum enim gubernatione sunt qui iudicantur, & timor est, ne veritas verisimilibus verbis superetur. Quapropter & iudica, & pro nostra infirmitate pugnare festina.

Iterum aliam epistolam proferunt, quasi ad Theodorû Mopsuestenum scriptam a prædicto sancto Gregorio. Ex ipsa vero maxime conuincuntur mentientes. Adhortatur enim magis Tyanensem episcopum ad martyrum festiuitatem peruenire, quæ in Arianzis, prædio eiusdem sancti Gregorii, celebratur in mense, quem ipse Cappadocum lingua Dathusa nominat. Arianza vero prædium est sub Nazianzo. Nazianzus autem videlicet sub Tyanensi ciuitate tunc erat. Habet autem epistola sic:

Epist. 50. ad eumdẽ.

Debes quidem nobis vt infirmis remedium, cum vnum est a mandatis ægrotantium visitatio. Debes autem etiam sanctis martyribus annualem honorem, quem in tuis Arianzis solenniter celebramus die vigesimo secundo nostri mensis Dathusæ: & non pauca ecclesiasticorum communis indigent disceptationis. Propter omnia igitur impigre peruenire digneris: licet enim nimius sit labor, sed æqualis est merces.

Alia epistola ad eundem Theodorum scripta, per quam rogat de pauperibus, & ptochotrophis suæ parœciæ, qui peccauerunt. Initium vero epistolæ sic est:

Epist. 51.

Audio te grauiter ferre factas * vobis a monachis & nobis pauperibus iniurias.

Et in fine.

Nunc puta omnes quidem ante pedes tuos cadere, & pauperes, & ptochotrophos, omnes vero monachos & virgines pro eis supplicantes: da omnibus pro his gratiam,

ANNO
CHRISTI
557.
* nos ab
illis esse
exhono-
ratos.

quoniam profligati sunt satis, sicut certum est, ex quibus nos rogauerunt: & ante omnes da nobis, qui pro his precamur. Et si tibi graue esse videtur * ab illis esse exhonoratum, multo peius esse appareat, si te admonentes hæc nos non audiamur.

Vtuntur autem & alia epistola eiusdem sancti Gregorii ad eundem Theodorum, habente laudes eiusdem Theodori. Ostenditur autem etiam ista magis ad Tyanensem episcopum scripta, per quam meminit monasterii adhuc constituti in prædio, quod dicitur Pasa, sub Tyanensium positum ciuitate. Habet autem sic:

Deus te donauit ecclesiis ad gloriam nostram, multorumque ad vtilitatem, cum ita sis subtilis cautusque circa spiritalia, vt etiam nos facias cautiore, qui plus aliquid habere per ætatem putamur. Quoniam igitur voluisti participes nos spiritalis habere disceptationis, (dico autem propter iuramentum, quod Georgius Passenus iurasse apparet) quod placuit nobis, tuæ reuerentiæ demonstremus, & cetera.

Et alia epistola ad eundem, ex qua maxime ostenditur, quod ad episcopum Tyanensem omnes sunt scriptæ. Rogat enim eum dare episcopum Nazianzo, tamquam primum prouinciæ. Habet enim sic:

Tempus est mihi dicere quod habet scriptura: *Ad quem clamabo, patiens iniquitatem? Quis porriget mihi manum tribulato?* in quem grauamen ecclesiæ perueniet, male sic habentis & desolatæ? Obtestor coram Deo & electis angelis, quod non iusta patitur grex Dei, sine pastore & sine visitatione constitutus propter nostram infirmitatem. Me enim morbus detinet, citiusque abduxit ecclesiæ, & nunc omnino vltima expirantem, & amplius contribulatum difficultatibus. Et si quidem aliud caput haberet prouincia, ad illud clamare oportebat & testificari. Tua vero superposita reuerentia, ad te respicere necesse est. Procura tuam ecclesiam per quemuis modum, nec eam despicias * indigna agentem. Vt enim alia prætermittam, qualia nunc aduenientes Apollinaris sequaces aliqua quidem commiserunt, aliqua vero interminantur, a dominis meis presbyteris cognosces, Eulalio chorepiscopo & Eleusio, quos studiose ad tuam reuerentiam direximus. Et

Epist. 88.
Habac. 1.

hæc compefcere non eft noſtræ ætatis & infirmitatis, ſed
tuæ ſolertiæ & virtutis: quoniam tibi cum aliis etiam præ-
ualere Deus præbuit ad commune patrocinium eccleſiæ.
Sin autem hæc dicens & ſcribens non audiar, quod reli-
quum eſt, ſolum hoc fiet, publice prædicare omnibus &
notum conſtituere, quoniam epiſcopo indiget eccleſia,
ne a noſtra infirmitate lædatur: vos autem hoc quod ſe-
quetur, cognoſcetis.

Et aliam epiſtolam ſcripſit ad eundem Tyanenſem e-
piſcopum, per quam inculpauit eos qui trahere eum vo-
lebant ad epiſcopatum Saſimorum, & maxime Hella-
dium Cæſaræ: & cum multa de eo dixiſſet, rogat & de
Boſphorio Doharon epiſcopo, qui ad Tyanenſem tunc
epiſcopum accuſatus eſt, & iudicabatur apud eum. Ha-
bet autem ſic.

Addetur autem etiam illud literis, dominum meum
religioſiſſimum comminiſtrum Boſphorium, ſi quidem
veſtra ex damnatione circa fidem inuenerit malum, quod
nec dicere fas eſt, vt relinquam longum tempus noſtrum-
que teſtimonium, ipſi hoc iudicate. Si vero parœciarum
cauſa perfidiam illi inferunt, nouumque crimen, ne cri-
minationibus ſubtrahamini, neque fortioreſ eas veritate
faciatis, obſecro, ne multis triſtitiã iniiciatis bene agere
volentibus.

Et cum ſurrexiſſet Euphranta vir religioſiſſimus epi-
ſcopus Tyanenſis, dixit: Doceo veſtram ſanctam Syno-
dum, quæ & ante verba mea cognoſcitis, quod ſine cauſa
ſemetipſos decipiunt qui putant quod Gregorius ſanctæ
memoriæ ad Theodorum Mopſueſtenum ſcripſit recita-
tas epiſtolas. Ego enim, vt & Tyanenſis eccleſiæ epiſco-
pus conſtitutus, & ex ipſa ortus prouincia, veritatem ex-
pono. Theodorus epiſcopus fuit in mea ciuitate tempori-
bus Gregorii ſanctæ memoriæ. Prædicatur enim in ſacris
diptychis ita, Pro Eupſychio, Anthemio, Ætherio, Deo-
dato, Calliopio, Longino, Theodoro. In illo autem tem-
pore ſub Tyanenſi ciuitate erat & Dohara, & Nazianzus,
vſque ad tempora huius pii imperii. Piſſimus autem im-
perator cum metropolitana iura dediſſet ciuitati, quæ
quondam quidem Mucifſos, nunc vero Iuſtinianopolis
nuncupatur, cum aliis ciuitatibus & Dohara & Nazian-
zum

ANNO
CHRISTO
555al. Paf-
fenum
*millia-
cis

zum subiecit ei. Et Arianzus quidem prædium est unde ortus fuit idem sanctæ memoriæ Gregorius sub Nazianzo constitutus, in quo prædio festiuitatem adhortatus est facere beatum Theodorum: & mensis autem apud Cappadocas prouinciali vocabulo Dathusa adiicitur, cuius & ipsius vna ex epistolis memoriam facit. Prædium autem, quod dicitur Pasa, in quo & monasterium positum est, cui tunc præsidebat Georgius monachus, quem epistola *Pasinum vocat, duodecim *milliis Tyanensis distat metropoleos, & sub eadem ciuitate est vsque hodie. Sed & Dohara ciuitas, sicut dixi, sub gubernatione eiusdem Tyanensis metropoleos tunc erat, & ordinationem episcoporum Tyanensis episcopus faciebat. Vnde & hortatur eundem beatum Theodorum tamquam metropolitanum prædictarum ciuitatum, ipse iam senectute fatigatus, ordinare episcopum in Nazianzo pro se ipso. Secunda vero Cilicia, sub qua Mopsuestia constituta est, nullam communionem nec vnquam habuit, nec habet ad secundam Cappadociam, aut ad prædia, vel ciuitates eius, cum media sit prima Cilicia, & diuidat Cappadociam & secundam Ciliciam. Secundæ autem Ciliciæ pars Mopsuestia est. Nec possibile erat sanctæ memoriæ Gregorium pro gubernatione ecclesiarum secundæ Cappadociæ, & pro ordinatione episcoporum scribere episcopo opidi, & eius sub alia parœcia constituti, & sub metropolitano alio, vt nec ius creandi haberet episcopum.

His ita dictis ab Euphranta reuerendissimo episcopo metropolitano Tyanensi, surrexit & Theodosius reuerendissimus episcopus ciuitatis, quæ olim quidem Mucifos, nunc vero Iustinianopolis nuncupatur, & hæc dixit: Vere omnia docuit vestram sanctam Synodum Euphranta religiosissimus. Et ego enim hæc scio, qui & de illa prouincia sum, & sub mea gubernatione modo est & Dohara & Nazianzus, sub qua Nazianzo & Arianzos prædium constitutum est: & nullam communionem vnquam habuit ad prædicta prædia vel ciuitates secunda Cilicia, vel eius episcopi.

Sancta Synodus dixit: Et ipsæ quidem per se epistolæ sancti Gregorii demonstrant, quod ad Theodorum

Concil. Tom. 12.

N

religiosæ memoriæ Tyanensem episcopum, quæ secundæ Cappadociæ metropolis est, scriptæ sunt, non * tamen ad impium Theodorum Mopsuestenum. Adiectæ sunt autem & reuerendissimorum episcoporum depositiones. De eo autem, quod oportet & post mortem hæreticos anathematizari, iam quidem aliqua lecta sunt: verumtamen & si quid aliud ad hoc pertinet, recitetur.

Diodorus archidiaconus & primicerius reuerendissimorum notariorum dixit: Sunt nobis præ manibus quæ electa sunt ad præsentem quæstionem pertinentia, eo quod oportet hæreticos & post mortem condemnari.

Sancta Synodus dixit: Recitentur. Et cum suscepisset Photinus reuerendissimus diaconus & notarius, recitavit.

EX PRIMO LIBRO SANCTÆ MEMORIÆ CYRILLI,
de eo quod vnus est Christus, contra Theodorum.

SUNT enim, sunt qui redemptorem & Dominum suum negant, & Filium quidem verum Dei Patris non dicunt eum esse, qui in vltimis sæculi temporibus ex muliere secundum carnem natiuitatem propter nos sustinuit: apparuisse autem magis orbi terrarum Deum recentem & posterum, filiationis gloriam extrinsecus acquisitam habentem sicut & nos, & quasi quibusdam adulterinis gloriantem honoribus, vt iam anthropolatria & nihil aliud esset, & adoretur homo aliquis cum sancta trinitate tam a nobis, quam a sanctis angelis. Hæc quidam valde superbi, & magna sapientes in diuinarum scripturarum scientia, suis scriptis inseruerunt: & sicut dicit omnium Dominus per vnum sanctorum prophetarum, *laqueum statuit ad corrumpendos homines*. Quid enim aliud sit, quam laqueus & scandalum, lingua loquens distorta, & sacris literis abhorrentia, & traditioni sanctorum apostolorum & euangelistarum impudenter resistentia? Recusandum igitur eos, qui tam malis culpis obnoxii sunt, siue in vitis sunt, siue non. Ab illo enim quod nocet, recedere necessarium est; & non ad personam respicere, sed id quod Deo placet, oportet considerare.

Quod sanctæ memoriæ Cyrillus apostolica verba secutus, quæ dicunt: *Hæreticum hominem post vnā & secundam*

*Psal. 56. 118.
139. 140.
141.*

Ti. 3.

ANNO
CHRISTI
533

correctionem recusa, sciens quia peruersus est eiusmodi, & peccat, & est a semetipso damnatus, vltus est verbo quod est: & recusandos nobis tales esse, siue in viujs sint, siue non.

Sed etiam in epistola ad Martinianum & alios monachos scripta, idem sanctæ memoriæ Cyrillus ita dicit:

Habetur in
Conc. E.
phel. p. 3.
c. 43.

Nam iam quidem & sancta Synodus Ephesi collecta Dei voluntate, contra Nestorii perfidiam iustam & subtilem sententiam proferens, & aliorum vaniloquia qui post ipsum erunt, aut ante ipsum fuerunt, æqualia sapientes ei, & dicere aut scribere præsumperunt, cum illo condemnauit, similem eis condemnationem imponens. Consequens enim erat, vno semel propter tam profana vaniloquia inculpatos, non contra vnum magis peruenire, sed, vt sic dicam, contra omnem eorum sectam, siue calumniam quam fecerunt aduersus pia ecclesiæ dogmata, duos colentes filios, & diuidentes indiuiduum, & crimen adscribentes cælo & terræ tamquam homini seruientibus. Adorat enim nobiscum supernorum spirituum sancta multitudo omnium Dominum Iesum Christum.

Et his recitatis, surrexit Sextilianus reuerendissimus episcopus de Africana prouincia, vicem agens Primosi religiosissimi episcopi Carthaginensis, & in medio stans, hæc dixit: Quoniam proposita sunt sancta euangelia, & oportet vnumquemque ea quæ sunt suæ scientiæ, ad propositam quæstionem pertinentia, facere manifesta, doceo sanctum vestrum Concilium, quod anterioribus temporibus in nostra prouincia multi episcopi congregati, & quædam de diuersis causis ad ecclesiasticum statum pertinentibus disponentes, statuerunt de episcopis defunctis, qui hæreticis suas facultates relinquunt, ita vt post mortem anathemati subiiciantur. Sunt vero etiam Augustini sanctæ memoriæ epistolæ dicentes, quod si qui in vita sua non recte sapuerunt, licet non condemnati fuissent adhuc viuentes, vt demonstrato peccato, isti & post mortem anathemati subiiciantur. Et si placet vobis, hæc ad lectionem porrigo.

Sancta Synodus dixit: Recitentur. Et cum suscepisset idem diaconus & notarius oblatam chartam, recitauit.

Sancti Augustini ad Bonifacium comitem de quibusdam Donatistis accusantibus Cæcilianum episcopum,

Epist. 50.
tom. 1.

Concil. Tom. 12.

N ij

quod in vita sua codices Christianicos ad concremandum tradidit, qui propter hanc causam semetipsos separabant ab ecclesia: cuius principium sic habet:

Laudo, & gratulor, & admiror, fili dilectissime Bonifaci, quod inter curas armorum & bellorum, vehementer desideras ea nosse quæ Dei sunt.

Et post alia.

Aut hæc ex alio Augustini libro accepta sūt, aut si ex hac epistola, non verba ipsius, sed sententia refertur. Psal. 2.

Et Cæcilianum nequaquam fuisse traditorem, sed a maioribus istorum falsis criminationibus & calumniosis accusationibus appetitum: non quia in eo ecclesiæ causa consistat; nullius enim iniquitas obsistit promissionibus Dei, nec potest alicuius perire criminibus hereditas Christi, quam ei donavit Pater, dicens: *Pete a me, & dabo tibi gentes hereditatem tuam, & possessionem tuam terminos terræ.* Tamen qui propter ipsum occasionem inuenerunt schismatis perpetrandi, ostendendum est, purgatum fuisse in iudicio episcopali, & innocentem pronuntiatum non solum ab episcopis iudicibus, sed etiam ab ipso Constantino imperatore, apud quem calumniose ab istorum patribus accusatus est: ut agnoscant, quam iniuste ab ecclesia toto diffusâ orbe diuidantur propter eum, cuius nullum vnquam crimen non ipsi, non præcessores eorum ostendere potuerunt: quamuis (sicut etiam in memorata epistola diximus) etsi vera essent quæ ab eis obiecta sunt Cæciliano, & nobis possent aliquando monstrari, ipsum iam mortuum anathematizaremus: sed tamen ecclesiam Christi, quæ non litigiosis opinionibus fingitur, sed diuinis attestacionibus comprobatur, propter quemlibet hominem relinquere non debemus.

Epist. 50.

Collat. Carthagin. in cognit. 3. diei.

Eiusdem sancti Augustini, ex gestis quæ apud Marcellinum virum clarissimum tribunum & notarium acta sunt, capitulo centesimo octogesimo septimo.

Augustinus episcopus ecclesiæ catholicæ dixit: Non in hominibus spes ponenda est ecclesiæ, si boni sunt: neque si mali sunt, iudicanda est ecclesia Dei perisse. Sed tamen etiam istorum causam tamquam fratrum nostrorum suscipimus, & si nobis ostendi potuerint criminosi, hodie illos anathematizamus: non tamen propter illos

Anno Christi 553. ecclesiam a Deo promissam & exhibitam deserimus aut relinquimus.

Eiusdem epistola ad catholicos.

Si forte isti libri ita designant traditorem suum, sicut designauit Dominus Iudam, legant in eis nominatim & expresse vel Cæcilianum vel ordinatores, eorumdem librorum * fuisse traditores, & si non eos anathematizaue-
ro, ipse * eum iudicer tradidisse.

* futuros
* cum eis
iudicer
tradidisse.

In epist. de
vnitate ec-
clesiæ con-
tra Petilia-
ni epistolā,
cap. 3. tom.
7. & habe-
tur 24. q. 2.
c. Sanc.

*Eiusdem ex opere aduersus Cresconium grammaticum
Donatistam, libro tertio.*

Ego in ecclesia sum, cuius membra sunt illæ omnes ec-
clesiæ, quas ex laboribus apostolorum natas atque firma-
tas simul in literis canonicis nouimus. Earum communio-
nem, quantum me adiuuat Dominus, siue in Africa, siue
vbicumque, non deseram. In hac communione si fuerūt,
quos nescio, traditores, cum eos demonstraueris, & car-
ne & corde mortuos detestabor, nequaquam tamen a vi-
uis in eiusdem ecclesiæ sanctæ vnitate manentibus, pro-
pter mortuos alienabor.

Lib. 3. c. 35.

Et post pauca.

Sed dicis licere mihi etiam hodie de mortuis iudicare,
quia iudicium non tantum de viuis, sed etiam de mortuis
feri potest. Ecce volo iudicare, sed vos causam ipsam non
vultis agere.

Cap. 39.

Et cum surrexisset Benignus episcopus Heracleæ Pela-
goniæ, vicem agens Eliæ viri reuerendissimi episcopi
Thessalonici, ita dixit: Et quæ modo recitata sunt Au-
gustini sanctæ memoriæ, conueniunt statui tenenti ab ini-
tio in ecclesia. Impium vero dogma iam * inculpatum &
condemnatum est: & eos qui tali dogmati obnoxii sunt,
anathematizari vult ecclesiæ traditio, licet mortui essent.
Ideo & sanctæ memoriæ Augustinus dicit: Quod si modo
contuinceretur Cæcilianus de his quæ inferuntur ei, etiam
post mortem eum anathematizo. Et hæc dicebat de Cæ-
ciliano episcopo Carthaginis, qui solus ex tota Africa per-
uenit ad Nicænum sanctum Concilium. Sed etiam Va-
lentinum, & Marcionem, & Basilidem a nulla Synodo

* id est,
valde cul-
patum

Epist. 50.

anathematizatos, tamen eo quod alienum pietatis erat dogma quod illi defendebant, etiam post mortem anathematizat ecclesia Dei. Hoc vero etiam in Eunomium & Apollinarium factum. Hanc vero ecclesiasticam traditionem custodiens & * Rambulas sanctæ memoriæ episcopus factus Edessenæ ciuitatis, qui in sacerdotibus explenduit, Theodorum istum Mopsuestenum etiam post mortem in ecclesia anathematizauit propter impia eius conscriptra, sicut testimonium præbet etiam epistola quæ ab Iba ad Marim hæreticum Persam scripta esse dicitur: nec non etiam illi qui cum Eusebio erant Nicomediæ episcopo, prius ea quæ sunt Arii sapientes, tunc vero consentientes fidei prædicatæ a sanctis patribus Nicææ congregatis, & subscribentes in ea, quoniam ad suum vomitum Arianicæ impietatis reuersi sunt, alii quidem viuentes, alii vero etiam post mortem anathematizati sunt, & ex ecclesia Dei expulsi sunt, sicut est a sancti Athanasii de hoc scriptis in historica narratione inuenire. Maxime vero fidem eis imponit Constantinus piæ recordationis per suam scriptionem ad Theodotum factam, significans per eam, quod & Eusebius & Theognis, illisque consentientes eiecti sunt de vniuersali ecclesia, tamquam contraria Nicæanæ sanctæ Synodo sapientes, cuius pars fuerunt. Sed etiam Romanorum ecclesia ante paucos annos Dioscorum, qui fuit papa eiusdem ecclesiæ, & post mortem anathematizauit, cum nec in fidem peccasset: & hoc sciunt omnes qui degunt Romæ, & maxime qui in dignitatibus existunt, qui etiam eidem Dioscoro communicatores permanserunt vsque ad eius mortem.

Et postquam dixisset Benignus religiosissimus episcopus propositam depositionem, surrexit Theodorus episcopus Cæsareæ Cappadociæ, Ioannes episcopus Nyssæ, Basilius episcopus nouæ Iustinianopoleos, quondam Camulianensium, & dixerunt: Iam quidem quam habet voluntatem sancta Synodus vestra de Theodoro Mopsuesteno, fecistis manifestum, secundum Deum decentem zelum excitati aduersus eum, & quæ ille blasphemauit contra magnum Deum & saluatorem nostrum Iesum Christum. Quoniam vero quidam diligentes Nestorii perfidiam, idem vero est dicere Theodori insaniam, non re-

Non fuit papa, sed electus in schismate contra Bonifacium secundum.

ANNO CHRISTI 553.

* Rabbulæ

ANNO
CHRISTI
553.

cusant confingere quædam, & vtuntur verbis tamquam in epistola positis scripta a sanctæ memoriæ Cyrillo ad Ioannem Antiochiæ episcopum, pro hoc quod non oportet quasi Theodoro insultare, eo quod iam defunctus est: vt nihil eorum quæ ab eis dicuntur vestram lateat beatitudinem, aut indiscussum permaneat, necessarium putauimus ista ad vos referre. Nusquam vero talis epistola scripta est a sanctæ memoriæ Cyrillo, nec in eius fertur codicibus, qualem diuulgant illi. Habet autem conficta epistola sic.

INSPEXI literas, quibus in vnum vestra religiositas congregata, tamquam ex communi Concilii voluntate ad me cõsa est. Et ^{* scribere} de epistolæ quidem primordiis aliquid dicere, vel etiam * eloqui superfluum existimaui valde merito. Cum enim aspexissem tamquã, vt aliquis dicat, vos spiritu excitatos, & nimis obstupissem, hoc quod necessarium est, facere festinaui. Quomodo enim non essem in mente habiturus tam mirandum sollicitumque vestrum studium, addam autem etiam agonem quem vniuersaliter suscepistis pro viro non tantummodo mirabili, sed etiam maximam gloriam apud vos consecuto, Theodoro dico, inclamantibus quibusdam, sicut videtur, ^{* cum} odium aduersum * habentibus, occasionemque facientibus impietatis, qua tenentur quædam praua capitula, sicut quidam dixerunt, de quibus etiam vestram reuerentiam perturbauerunt, exigentes illorum abdicationem. Hoc vero etiam nunc, sicut epistola significat vestra, ad regiam accedentes urbem perturbant, si forte eis contigerit persuadere cum circumuentione quorundam, per formas imperiales anathemati subiici ea quæ ab eis proferuntur, ad criminandos eorum defensores. Et propter hoc, sicut mihi videtur & omni mentem habenti, non est fas contristari, vel grauiter ferre eos qui recte sapiunt, sed etiam quam longissime relinquere eiusmodi habentes voluntatem, non dicam etiam in mente habere quod excogitauerunt, cum maxime nec certa est persona, quam supponit querimoniæ capitulorum * conuictio. Incerta autem constituta, etiam hi qui hoc egerunt, super incertum currentes, & aerem verberantes inueniuntur. Sed his prætermisissis, illud dicam, quod conuenit eos qui quocumque modo vel docere produntur, vel scribere volunt, sinceræ mentis oculo intueri diuinæ intellectum scripturæ, & ad eius intentionem recte pergere, & sic suos sermones disponere in iudicio, timentes ne forte aliter quam vt habet, e contrario docentes vel sapientes,

minimi vocentur in regno cælorum: cuius desiderium eos qui ad hoc respiciunt, declinare compellit errores viæ, quæ ad illud regnum perducit, & ad illam beatam vitam festinare. Dicam vero compendiose ad vos religiosissimos hoc, quod etiam ad reuerendissimum episcopum Constantinopolitanæ ciuitatis Proclum, vestris literis satisfaciens, scripsi ipsis verbis sic: Quod prolata apud Ephesinam sanctam Synodum expositione, tamquam a Theodoro exposita, sicut dicebant qui protulerunt, nihil sanum habente, reprobauit quidem eam sancta Synodus tamquam peruersis plenam intellectibus, condemnans autem eos qui ita sapiunt, dispensatiue nullam fecit viri mentionem, nec ipsum nominatim anathemati subiecit, nec vero alios propter dispensationem, sicut videtur, ne forte magnam estimationem viri, qua mirificatur, attendentes orientales, se ipsos separarent a coniunctione vniuersalis ecclesiæ corporis, & adderentur consortio odioso & execrando, & quamplurimis occasiones scandalorum generarent. Solet enim vulgus rumoribus quibuslibet cum plurima voluptate aures præstare, & dicto citius a competenti ratione recedere: sed iuste audient, licet non volunt, auctores istorum: Latetis vos ipsos, aduersus cinerem tendentes arcus: non enim superest qui a vobis accusatur. Ac me nemo inculpet in ista verba prolata; sed cedo existimantibus graue esse defunctis insultare, licet sæculares sint, quanto magis etiam eis qui in episcopatu a vita discesserunt? Prudentium enim est virorum, iustissime cedere prænoscenti vniuscuiusque voluntatem, & scienti qualis vnusquisque nostrum fiet. Bene valentes vos & orantes pro nobis conseruet Dominus, in omnibus religiosissimi.

Et ista quidem continet conficta epistola. Quis autem inspiciens eam, non statim inueniet alienam esse compositionem intellectuum & verborum, conferens ea cum aliis scriptis sanctæ memoriæ Cyrilli? Verumtamen aperte inde falsitas eius ostenditur. Ioannes enim Antiochiæ episcopus scripsit ad sanctæ memoriæ Cyrillum, dicens quædam de hoc, quod non oportet anathematizari neque Theodorum ipsum, neque conscripta eius, tamquam conuenientia dictis a sanctis patribus, & ad ea rescripsit sanctus Cyrillus, plane reiiciens Theodori conscripta, & increpans dicentes ista consonare illis quæ sancti patres exposuerunt: addens literis etiam hoc, quod non oportet Theodori scripta defendere tamquam consonantia in omnibus

ANNO CHRISTI 535. omnibus Nestorii vaniloquiis, & merito eiecta cum illis, utpote anathemate, quod aduersus Nestorium factum est, procedente etiam aduersus eos qui ante illum similia ei sa- puerunt. Habet igitur sic epistola sancti Cyrilli ad Ioan- nem rescripta:

NON requieuit draco apostata, pessima vere ac Deum Habetur in Concilio Ephesino part. 3. cap. 44. impugnans bestia, nec cessabit vnquam ab insita fi- 1. Tim. 4. bi prauitate: infinitam autem inuidiam aduersus sanctas ecclesias nutriens in seipso, linguas effrenatas scelerato- rum & profanorum hominum, cauteriatam habentium conscientiam, excitare ausus est aduersus dogmata veri- tatis. Sed captus vbique & victus est. Inefficacem enim eius prauitatem, inceptorumque potentiam, omnium nostrum saluator Christus demonstrauit.

Et post alia.

Erat igitur necessarium, claram nos propterea ducere festiuitatem, expulsa certe omni voce a quocumque di- cta, quæ consonat Nestorii blasphemiiis. Processit enim aduersus omnes eadem sequentes, vel iam secutos, quod absolute nos & vestra sanctitas dixit: Anathematizamus illos qui dicunt filios duos, & duos Christos. Vnus enim, vt dictum est, prædicatur a nobis & vobis Christus & Fi- lius & Dominus, vnigenitus Deus Verbum, *in similitudine* Philip. 2. *hominum factus, & in habitu inuentus vt homo*, secundum vo- cem sapientissimi Pauli.

Et iterum.

* plenius quodam modo velle aduersus Christi gloriam ferantur. Culpabiles vero sectas Diodori & Theodori, & aliorum quorundam, quos melius est non laudare, ne aliquid gra- ue dicam, eo quod * sicut velis omnibus deiecti sunt a glo- ria Christi, ne quis diuulget, rogamus, sanctis & ortho- doxis nostris patribus, Athanasio, Basilio, Gregoriis, & Theophilo, & aliis; ne quo modo scandali occasio res fieret quibusdam putantibus secundum veritatem sic sa- pere & docere eos, qui totius rectitudinis cultores fue- runt, & qui non Nestorii solius blasphemiiis codices repu- gnantes reliquerunt, sed etiam aliorum qui dogmata Ne- storii ante eum sauerunt & conscripserunt.

Concil. Tom. 12.

○

Ista sunt quæ vere ad Ioannem Antiochenum scripsit sanctus Cyrillus. Quod autem nihil eorum quæ in conficta epistola continentur scriptum est ab ipso, ostenditur etiam ex * quibus scripsit ad Acacium Melitenæ episcopum, in quibus aperte narrat quæ ad Ioannem rescripsit. Habent autem de hoc verba epistolæ sic :

REVERENDISSIMVS & religiosissimus diaconus & archimandrita Maximus ad me peruenit, & talem virum aspexi, sicut oportebat in longo tempore desiderantem videre. Vidi vero zelum eius & rectitudinem, & stimulum pietatis quem habebat in Christo. Contristatur vero ita, & plenum sollicitudinis animum habet, vt & omnem laborem subire velit, quatenus Nestorii perfidiam a patribus orientis radicitus perderet. Perlegi vero epistolam tuæ sanctitatis, scriptam ad religiosissimum & reuerendissimum episcopum Antiochiæ Ioannem, plurimæ plenam confidentiæ simul & amoris Dei. Scripsi autem & ego tales epistolas ad ipsum: sed vt videtur, peiora vincunt. Confringentes enim quæ Nestorii sunt odisse, alio iterum ea introducunt modo, quæ Theodori sunt admirantes, & certe æqualem, magis vero multo peiorem morbum impietatis habentia. Nec enim Theodorus Nestorii fuit discipulus, sed iste illius: & velut ex vno loquuntur ore, & vnum malæ doctrinæ ex suo corde euomunt venenum. Scripserunt ergo ad me orientales, quod non oportet quæ Theodori sunt accusari, ne, sicut dicunt, & beati Athanasii, & Theophili, & Basilii, & Gregorii dicta accusentur. Quæ enim locutus est Theodorus, eadē & illi. Ego vero scribentes ista non sustinui, sed fiducialiter dixi: quod Theodorus quidem blasphemam habuit linguam, & calamum ministrantem ei: illi autem fuerunt totius orthodoxiæ doctores, & splenderunt in ea. Persuaserunt vero ita orientalibus, vt exclamationes fierent in ecclesiis a populis: Crescat fides Theodori: Sic credimus, sicut Theodorus; cum eum aliquando lapidassent in sua ecclesia ausum aliquid subloqui breue. Sed sicut doctor vult, sic sapit grex. Ego quidem nec cessauī increpans ea quæ scripserunt, nec cessabo. Quoniam vero oportebat & contradictiones

ANNO
CHRISTI
531

scriptas esse apud eos, inspectis Theodori & Diodori libris, quos scripserunt non de incarnatione Vnigeniti, sed magis contra incarnationem, posui aliqua capitulorum, & quo potui modo contradixi eis, declarans vbique abominationis plenam esse sectam eorum.

Sed etiam ad Theodosium piæ recordationis imperatorem consonantia antelatis scribens, ita dicit:

Theodorus quidam fuit, & ante eum Diodorus: hic quidem Tarsi ciuitatis, ille vero Mopsuestiæ. Isti Nestorii impietatis patres fuerunt. In suis enim libris, quos composuerunt, immaniter blasphemauerunt contra Christum omnium nostrum saluatorem, nescientes ipsius mysterium. Voluit igitur impius Nestorius, quæ sunt illorum, in medium proferre, & expulsus est a Deo de sacra aula. Cum vero anathemati subiecissent dicta Nestorii, aliqui orientis episcoporum alio modo iterum ea introducunt, admirantes scripta Theodori, & dicentes eum recta sapuisse & consonantia sanctis patribus nostris Athanasio & Gregorio & Basilio: mentiuntur vero contra sanctos viros: scripserunt enim quæ Theodori & Nestorii blasphemias impugnant. Quoniam igitur didici, quod & ad piissimas vestras aures quædam eorum referunt, rogo vt intactas & inuiolatas animas vestras conseruetis ab impietatibus Theodori & Diodori. Sicut enim iam dixi, Nestorius eorum verba locutus est, & propter hanc causam, vt impius condemnatus est ab vniuersali Synodo quæ collecta fuit in Epheso Dei voluntate.

Et ista quidem ad conuictionem epistolæ quæ a defensoribus Theodori falso composita est. Conantur autem etiam illud aliquid malignum peragere. Circumcidunt enim verba quædam dicta a sancto Cyrillo contra Synusiastas, per quæ etiam ipsa volunt ostendere illum dicentem, quod non oportet defunctis insultare. Omne vero contrarium continent ea quæ ab ipso in eodem libro dicta sunt. Dicit enim quod sine causâ quidem ferri aduersus defunctos non oportet, ne inimicitia hoc esse videatur: dogmatica vero proposita quaestione, licet defuncti sint illi de quibus dicitur aliquid tale, non oportet tacere, sed conuincere ea quæ male illi dixerunt. Habet vero ita pars quæ de hoc est:

Concil. Tom. 12.

O ij

Longa nobis modo elaborata est expositio, pro dogmatibus veritatis certare volentibus. Vnum enim Dominum Iesum Christum declarat vbiq̄ue, qui ex Deo Patre diuine processit Deus Verbum, humaniter autem & secundum carnem ex muliere. Nec aliquis dicat, mentem habens circumspicere singulas res scientem, quod talem non habentibus fidem immaniter sumus inuecti, vocante ad hoc interdum quadam tristitia, quæ ad illos est quibus contradiximus. Habet enim inde res ipsa coniunctionem, nec ignauam satisfactionem. Nam illi quidem iam mortui sunt, & ab humanis rebus proficiscentes, ad aliam vitam migrauerunt: insipientia vero est, omnino non viuentibus, sed iam defunctis inimicabiliter insultare. Quoniam vero dogmaticæ rectitudinis amatoribus dilecta est veritas, & vera dicere eos necessario decet, & exercitatos esse, vt possint vana solentibus loqui resistere, arbitratus sum oportere, innumerabili multitudine fratrum non mediocriter iniquitatem passa, ex quibus scripserunt de omnium nostrum Domino & saluatore Christo Diodorus Tarsi ciuitatis, & qui Mopsuestiæ fuit episcopus, eloquentissimus Theodorus, pauca quædam dicere ad ea quæ illi dixerunt, & sectæ amborum deformitatem legentibus demonstrare.

Intentione igitur sancti Cyrilli, quæ in prolatis continetur, demonstrata, certum facimus, quod etiam alia videntur epistola scripta ad sanctum Proclum ab eodem sanctæ memoriæ Cyrillo, quædam de anathemate Theodori continente. Coactus autem est illa scribere ex literis scriptis ab Ioanne & aliis episcopis orientalibus pro Theodoro, cum exigerentur anathematizare capitula Theodori, directa ipsa Proclo sanctæ memoriæ.

Habet vero epistola ad sanctum Proclum a sanctæ memoriæ Cyrillo scripta sic.

VIX aliquando multisque sudoribus sanctitatis tuæ sanctique Concilii apud Ephesum congregati, Nestorii vaniloquia reiecerunt vbiq̄ue Dei ecclesiæ: nimium vero contristantur propter hoc quidam orientalium, non solum laicorum, sed etiam sacerdotum. Sicut enim diuturnæ passionibus difficiliore ad medicandum existunt,

ANNO
CHRISTI
551
* for. sic
&

vel forsitan etiam hoc omnino abnegant; * & anima aegrotans peruersorum intellectuum & dogmatum putredine, insanabilem habet passionem. Verumtamen Dei gratia, siue occasione, siue veritate vnum Christum & loquuntur & prædicant, & impias Nestorii verbositates anathematizauerunt: & interim multa tranquillitas ibi est, & in fide quotidie confirmantur etiam illi qui aliquando dubitabant. Nunc vero, sicut scripsit ad me dominus meus sanctissimus episcopus Antiochiæ Ioannes, initium apud ipsos alterius tempestatis surrexit, & plurimus est timor, ne forsitan quidam instabiles ad priora reuertantur. Dicunt enim quosdam ad magnam illam ciuitatem peruenisse, deinde interpellasse piissimos & Christianissimos imperatores, & postulasse per diuinam eorum sanctionem anathematizari libros Theodori Mopsuesteni, ipsumque memoratum virum: magnum vero eius nomen esse per orientem, & mirificari nimium conscripta eius: & sicut dicunt, contristantur omnes, quod vir nobilis & defunctus in communione ecclesiarum, anathematizatur. Nunc vero quod in conscriptis eius inuenimus quædam nefarie dicta, & nimiam plena blasphemiam, nulli dubium est recte sapientium. Sciat vero tua sanctitas, quod prolata apud sanctam Synodum expositione ab eo composita, sic- Actione 6. ut dicebant qui protulerunt, nihil sanum habente, reprobauit quidem eam sancta Synodus, utpote peruersis plenam intellectibus, & Nestorianam impietatem quasi effluentem: his vero condemnatis qui sic sapiunt, nullam viri memoriam fecerat dispensatiue, nec ipsum nominatim anathemati subiecit propter dispensationem, ne quidam ad existimationem viri respicientes, seipsos ab ecclesiis separent.

Et post alia.

Et per alium vero modum anathematizatis & eiectis Nestorii blasphemias, vna cum eis eiecta sunt & quæ illius sunt, plurimam habentia ad ista consonantiam. Et si quidem hoc agerent indubitanter per orientem, nullumque esset tumultum inde sperare, dicebam utique nullum esse impedimentum, nunc exigi eos etiam in scriptis hoc facere: si vero, sicut scribit dominus meus sanctissimus epi-

scopus Antiochiæ Ioannes, eligant utique magis comburi, quam aliquid eiusmodi peragere; quare flammam sopitam resuscitamus, sedatosque tumultus non opportune commouemus, ne forsitan vnquam vltima primis peiora inueniantur? Et hæc dico, vehementer quidem increpans quæ scripsit memoratus Theodorus, timens vero futuros a quibusdam propter eam rem tumultus, ne forsitan aliquo modo ea quæ Nestorii sunt, lugere quidem coloratim incipiant, secundum illud quod alicubi a poeta dictum est apud Græcos, quod occasione Patrocli suas calamitates vnaquæque lugebat.

*Homer. 19.
liad.*

Ista omnia demonstrant intentionem quam habuit sanctus Cyrillus de anathemate Theodori, relinquentes, illis vtuntur solis, quæ propter dispensationem dicta sunt, vt perfecte a Nestoriano errore illos abduceret adhuc in eo detentos, & compesceret tumultus, quos ab hæreticis fore suspicabantur. Proclus igitur sanctæ memoriæ, acceptis a sancto Cyrillo scriptis, acceptis vero etiam ab orientalibus plurimis deprecationibus, vt ne anathematizaretur Theodorus, nec impia eius conscripta, scribit adhortans eos vel Theodori blasphemias anathematizare, & liberos seipsos tali suspicione demonstrare. Quoniam vero eiusmodi dispensationem Cyrilli & Procli sanctæ memoriæ non susceperunt, econtrario vero permanserunt defendentes etiam ipsas blasphemias Theodori, & dicentes eas consonare scriptis a sanctis patribus, videns sanctus Cyrillus crescentem impietatem, & inde simpliciorum læsionem timens, coactus est libros conscribere aduersus Theodorum, & aduersus eius blasphemias, & post mortem eiusdem Theodori & hæreticum & impium, & super paganos & super Iudæos blasphemum eum ostendere his verbis:

Ier. 2.

Psal. 74.

*Expauit cælum propter hoc, & contremuit amplius vehementer, dicit Dominus. O intolerabilem malignitatem! o linguam loquentem iniquitatem contra Deum, & mentem cornu in altitudinem extollentem. Parum ibi esse videtur, affixum esse ligno Dominum gloriæ, quem tu quidem neque Filium verum, neque * Dominum esse dicis? * Deum Nos autem credimus, quod vere est * & Deus, creator & * Filius opifex omnium. Nec enim erat homo simpliciter, sed in*

specie humana ex Deo Patre Verbum, non translationem, nec mutationem in carnem passum, magis vero unitum ei secundum fidem sacrarum literarum. Ille qui carne passus est, & suspensus est in ligno, miracula fecit in Ægypto, per sapientem Mosen suam gloriam manifestans.

*Et iterum idem sanctus Cyrillus aduersus Theodorum
& eius blasphemias tradit.*

[Sobrii estote ebrii ex vino vestro, acclamet aliquis sic erantibus. *Impone homo tuæ linguæ ostium & seram: cessa cornu in altitudinem extollens, & loquens iniquitatem aduersus Deum.* Quousque insultas patienti Christo? In mente habe scriptum a diuino Paulo: *Sic vero peccantes in fratres, & percutientes eorum infirmam conscientiam, in Christum peccatis.* Et ut aliquid ex prophetis loquar codicibus, *iustificata est Sodoma ex te.* Superasti paganorum verbositates, quas contra Christum fecerunt, stultitiam existimantes crucem; nihil esse ostendisti Iudaicæ superbiæ crimina. Minorare præsumis, & quod ad te pertinet, detrahis ad infamiam eum qui supernas sedes concedet, & vna cum Patre & Deo eandem sedem habet. Illum enim, qui ex mortuis resurrexit, in deitatis sedibus sedere inquit sapientissimus Paulus.

1. Petr. 5.

Psal. 140.

Psal. 74.

1. Cor. 8.

Ezech. 16.

1. Cor. 2.

Hebr. 1.

*ET PROCLVS AVTEM SANCTÆ MEMORIÆ
aduersus Theodorum & eius impietatem in tomo
ad Armenios ita dicit:*

FVGIAMVS turbulentos & cœnosos fallaciæ riuos, Deum impugnantes dico sectas: Arii insaniam diuidentem indiuiduam trinitatem: Eunomii audaciam circumcludentem scientia inoccupabilem naturam: Macedonii rabiem separantem a deitate inseparabiliter procedentem Spiritum: & nouam istam & vanam blasphemiam quæ Iudæorum plurimum vincit blasphemiam. Illi enim eum qui est vere Filius reprobant, fraudantes ramo radicem: isti vero ei qui est & alterum superinducunt, diuulgantes tamquam multa generantem incorruptibilem naturam. Dicamus igitur cum Paulo: *Christus est pax nostra, qui fecit vtraque vnum.* Iudæum enim & paganum per baptisma in vnum nouum hominem creauit, vniens virtute conuer-

Ephes. 2.

fatione distantia. Horreant condemnationem factores nouæ impietatis: siquidem distantia in conuentionem vnita sunt: ille autem qui vniit, in dualitatem (quantum est in eis) diuifuse est.

Et iterum idem ex epistola ad Ioannem Antiochenum episcopum, aduersus easdem blasphemias Theodori ita dicit.

Multi in clamant hic religiosissimum episcopum Edefsenorum Ibas, non solum clerici quidem Edefseni & monachi, sed etiam primates & clari militiæ, quibus rectæ fidei calidus zelus accenditur, quia tantum Nestorii dementiam diligit, vt & quædam capitula, quæ supposita scripto a nobis ad Armenios tomo direxi tuæ reuerentiæ, stulta ac profana constituta, & omni impietate plena, transferret Syrorum voce, & transmitteret vbique, vt multis simpliciorum inconsiderato auditu læsionem perniciosorum suscipientibus persuaderet ita sapere, sicut abdicatum est Dei ecclesiæ. Quæ quando post lectionem cognoueris, festinare digneris cum omni alacritate eum compellere tomo quidem scripto ad Armenios subscribere, vaniloquium vero, magis vero monstri loquium, vel, quod est verius dicere, Iudaicam impietatem capitulorum illorum condemnantem, viua voce & sana manu anathematizare dementiam.

Et post pauca.

Hic igitur est vnus Filius vnigenitus. Sed non ita quidam peruersa mente & cogitationis dementia istorum capitulorum genitores facti, impiorum abortiuorum & sibi perniciosorum patres apparuerunt. Deinde si memoratus comminister Ibas cognoscit ea quæ ad legendum & audientium destructionem euomita sunt capitula, sicut arbitror eum, cum sit prudens, & a pueritia in diuinis scripturis nutritus, abominari ea & reicere, confidenti voce & non erubescenti fronte quod in anima sapit ostendat, omnia supposita ad Armenios epistolæ capitula reiciens ac deculcans, vtpote diabolicæ infantiæ constituta, * inuentiones, & omnia anathemate digna iudicans.

Dicant igitur, qui vtuntur dictis sancti Cyrilli & Procli
quæ

ANNO
CHRISTI
533

quæ de Theodoro scripta sunt, si non Iudæis, aut paganis, aut Sodomitanis, & hæreticis connumeratur: imo magis eorum omnium impietatem magnitudine suarum blasphemiarum superans, & peruersa mente & cogitationis dementia istarum blasphemiarû genitor factus, impiorum abortiuorum, & sibi perniciosorum pater apparens, & ad destructionem legentium & audientium euomens eiusmodi blasphemias, anathemati subiectus est. Certum enim est, quod qui impius demonstratus est, omnimodo separatus est a Deo: sicut etiam ille qui anathematizatus tamquam impius separatus est. Nihil enim aliud significat anathema, nisi a Deo separationem. Si vero & propter dispensationem aliquid patres dixerunt, vt separarent ab errore Nestorii tunc defensores eius, tamen quoniam nec susceperunt dicta illorum, & tempus quod dispensationis indigeret præterit, iam ad perfectum venerunt, & scripserunt quæ superius dicta sunt, & post mortem eius aduersus eum & impia eius conscripta: sicut etiam Paulus apostolus cum ad tempus concessisset circumcisionem Hebræis, nec non etiam ipse circumcidisset propter dispensationem Timotheum; postea vero quod est perfectum docens, in epistola ad Galatas inquit: *Ecce ego Paulus dico vobis, quod si circumcidamini, Christus vobis nihil prodest. Testificor vero rursus omni homini circumcidenti se, quoniam debitor est legis faciendæ. Euacuati estis a Christo: qui in lege iustificamini: a gratia excidistis. Nos enim spiritu ex fide spem iustitiæ expectamus. Nam in Christo Iesu neque circumcisio aliquid valet, neque præputium; sed fides quæ per caritatem operatur. Et iterum: Ego vero, fratres, si circumcisionem prædico, quid adhuc persecutionem patior? Ergo euacuatum est scandalum crucis. Vtinam & abscendantur qui vos conturbant.*

Galat. 5.

Ibidem.

Et propter dispensationem iterum quamdam castificatus in templo vna cum aliis, etiam statutas pro castificatione legales oblationes offerens, infirmisque condescendens, iterum *regit, dicens in epistola ad Colossenses: *Nemo ergo vos iudicet in cibo aut in potu, aut in parte diei festi, aut neomeniæ, aut sabbatorum, quæ sunt umbra futurorum. Et iterum: Si mortui estis cum Christo ab elementis mundi, quid adhuc tamquam viuentes in mundo, discernitis? Ne tetigeris,*

Act. 21.

Coloss. 2.

Ibidem.

Concil. Tom. 12.

P

*neque gustaueris, neque contrectaueris: quæ sunt omnia in corrupte-
 lam ipso usu, secundum præcepta & doctrinas hominum.* Per ista
 vero Apostolus legalem dispositionem & quasi corpora-
 lia legis recusans, docet quod interdum dispensatio per
 congruum tempus prodest, & interdum efficit læsionem
 ad temporis qualitatem. Cum enim opus est ignorantes
 vel errantes docere, tunc maxima dispensationis utilitas
 est. Quando vero in doctrina perfectionis tempus est,
 tunc relinquentes patientiam, ad perfectionem dogma-
 tum peruenimus. Verumtamen nihil prohibet, etiam
 per alia exempla persuadere defendentibus Theodorum,
 eiusque conscripta, quod nihil prodest impie agentibus,
 si contigerit quosdam vel ignorantia, vel præsumptione,
 vel etiam dispensatione quadam scripsisse aliquid pro eis.
 Nam Basilius sanctus quædam scripsit de Apollinario, sed
 non propter hoc eum condemnatione liberauit. Sunt ve-
 ro quæ Basilius ad Patrophilum episcopum Megarum
 scripsit ista:

Epist. 82.
 post initium.

Non multum autem tempus in medio & profectio vs-
 que ad Cilicas, & inde reditus, & statim literæ abdicatio-
 nem habentes nostræ communionis. Causa vero diru-
 ptionis, quod Apollinario scripsimus, & compresbyter-
 rum nostrum Diodorum habemus nobis communican-
 tem. Ego vero Apollinarium quidem inimicum nunquã
 existimaui, sed sunt pro quibus hominem *erubesco: non
 tamen sic meipsum homini coniunxi, vt illius crimina ipse
 fuscipiam, cum habeo quædam etiam ego accusare eum,
 inspectis quibusdam conscriptis eius.

* vene-
 tor:

Et Athanasius diuersas epistolas ad Apollinarium scri-
 bit, tamquam eadem in fide sapientem: & tamen postea
 libros integros etiam post mortem Apollinarii scripsit ad-
 uersus eum, cognitis illius in scripto blasphemis: & nihil
 Apollinario profuerunt, quæ ante ad illum, tamquam ea-
 dem in fide sapientem, scripta sunt. Sed etiam Leo sanctæ
 memoriæ papa antiquioris Romæ & suscepit Eutychem,
 & rescripsit, comprobans eum, & tamen postea con-
 demnauit & anathematizauit eum tamquam hæreticum.
 Et multos quidem etiam alios inuenimus post mortem
 anathematizatos. Nec non etiam Origenem, & si ad
 tempora Theophili sanctæ memoriæ vel superius aliquis

ANNO
CHRISTI
553.

recurrerit, post mortem inueniet anathematizatum: quod etiam nunc in ipso fecit & vestra sanctitas, & Vigilius religiosissimus papa antiquioris Romæ. Præsumperunt vero Theodori defensores etiam Ioannis sanctæ memoriæ episcopi Constantinopolitani literas proferre quasi ad Theodorum factas, laudes eiusdem Theodori continentes. Quod vero falsissima sunt, testimonium præbent qui ecclesiasticas historias studiose scripserunt, aperte narrantes quod ad Theodorum Mopsuestenum, cum a solitaria vita excidisset, scripta est epistola ab Ioanne multorum versuum & vtilissima. Sed etiam Theodoritus ipse in sua ecclesiastica historia mentionem fecerat conuersationis quam Ioannes & Theodorus simul in monasterio exercuerunt: quod aperte demonstrat eadem epistola, a sæculari conuersatione ad pudicam in monasterio vitam reuocans eum. Sin autem & aliquis concedat ad ipsum Theodorum scriptam eam, * quod non est: sed certum est, quod Ioannes, qui cum per totum suum pontificatum veritatis verbum recte tractasset, ignorans tales blasphemias conscripserit Theodorum, eiusmodi ad illum literas fecerat. Et quod dicitur a quibusdam, quod in communicatione & pace ecclesiarum defunctus est Theodorus, mendacium est, & calumnia magis aduersus ecclesiam. Ille enim in communicatione & pace ecclesiarum defunctus est, qui vsque ad mortem recta ecclesiæ dogmata & seruauit & prædicauit. Quod vero Theodorus non seruauit neque prædicauit recta ecclesiæ dogmata, certum est etiam ex eius blasphemias. Verumtamen testimonium præbet etiam Gregorius Nyssenus defensoribus impietatis Apollinarii, criminantibus ecclesiæ sacerdotes propter Theodorum Mopsuestenum, illiusque blasphemias proferentibus, in quibus aperte duos filios colens ostendebatur: dicit idem Gregorius in epistola ad Theophilum sic:

Apollinarium dogmatum defensores per querimoniam, quæ contra nos est, conantur sua confirmare, carnale Verbum, & Dominum sæculorum hominis filium, & mortalem Filii deitatem facientes. Dicunt enim tamquam quibusdam in catholica ecclesia duos filios colentibus in dogmate, vnum quidem secundum naturam, alterum

Origenes
in hac Synodo
damnatus.

Lib. 5. c. vi.

Gregorius
Nyssenus.

autem secundum adoptionem postea assumptum. Nescio a quo tale audierunt, & ad quam personam reluctatur. Nondum enim cognoui eum qui talia loqui ausus est. Verumtamen quoniam istam proponentes aduersus nos causam, per hoc quod videntur tale flagitium impugnare, suas sectas confirmant, bonum est ut tua in gratia perfectio, sicut tibi in mentem ducet Spiritus sanctus, incidat occasiones, & persuadeat eis qui ista calumnialiter applicant Dei ecclesiae, quod nullum est eiusmodi dogma apud Christianos, nec praedicatur.

Gregorio igitur sancto clamante, apud Christianos nullum esse eiusmodi dogma colentium duos filios, Theodoro autem hoc colente per tota sua conscripta, quomodo conantur dicere, in communionem ecclesiarum talem impium & blasphemum mortuum esse, cum neque sancti patres susceperunt eos qui dixerunt aut scripserunt, quod consonantia Athanasio, & Basilio, & Gregoriis, & aliis impius Theodorus in suis libris exposuit? & merito. Qui enim talia scripserunt, aliena pia doctrinae praedicatorum sanctorum patrum sapuerunt, sicut licet, volenti cum scriptis memoratorum sanctorum patrum conferre ea quae sunt Theodori, inuenire. Ille enim nimiae blasphemiae sua conscripta adimplens, ad perniciem legentium & consentientium illius impietati edidit: isti vero maxima lumina ecclesiae, constituti super excelsa tecta suorum operum firmae aedificationis, pietatem cum plurimis periculis & omni fiducia praedicauerunt. Decet igitur vestram sanctitatem ea quidem quae dicta sunt pro haereticis auerfari: traditionem autem ecclesiae, quod certe facietis, in omnibus sequi, & ecclesiam liberare criminatione, quae inferitur ei propter Theodorum & eius conscripta.

Diodorus archidiaconus & primicerius notariorum dixit: Prae manibus habemus & gesta quae Mopsuestiae confecta sunt apud religiosam Synodum provinciae secundae Ciliciae, ex quibus manifestatur, quod ex anterioribus temporibus nomen Theodori sacris diptychis eieciatum est. Sancta Synodus dixit: Recitentur. Et cum accepisset Theodulus reuerendissimus diaconus & notarius, recitauit.

ANNO
 CHRISTI
 535

EXEMPLVM SACRÆ EPISTOLÆ SCRIPTÆ
 ad beatissimum Ioannem metropolitanum episcopum.

SIGNIFICAMVS tuæ sanctitati colligere omnes reli-
 giosissimos episcopos, qui de tua Synodo sunt, & per-
 uenire in Mopsuestenam ciuitatem, & requisitionem
 subtilem facere conuenientibus vniuersis ibi constitutis
 senioribus hominibus, siue clericis, siue laicis, & di-
 scere ab ipsis, si cognoscunt tempus ex quo ablatum est
 nomen Theodori a sacris diptychis. Si vero non memine-
 rint ex quo hoc factum est, confiteantur hoc ipsum, quod
 non cognoscunt insertum aut prædicatum in sanctis di-
 ptychis nomen Theodori, & proferantur vobis & ipsa di-
 ptycha, vt cognoscatis quis pro illo insertus est: & tales
 confessiones gestis recipientes, & vestris suggestionibus
 coniungentes, subscribat & tua sanctitas in ipsis, & ceteri
 religiosissimi episcopi: & sic dirigite vnam quidem ad nos,
 alteram vero ad sanctissimum papam. Et hoc tamen ma-
 nifestum fiat, & vnusquisque eorum qui confitentur, di-
 cant & manifestent quot est annorum: & vos vero in pro-
 priis confessionibus significate de prædicto capitulo, &
 quem pro Theodoro insertum inuenistis. Scripsimus au-
 tem & Marthanio viro magnifico pro hoc, vt sine vlla di-
 latione ista agerentur, & nobis mitterentur. Legi.

Epistola Iu-
 stiniani im-
 peratoris.

Datum decimo Kalendas Iunias Constantinopoli, im-
 perii domini nostri Iustiniani perpetuo Augusti anno vi-
 gesimoquarto, post consulatum Basilii viri clarissimi an-
 no nono.

COSMÆ SANCTISSIMO EPISCOPO
 Mopsuesticæ.

SIGNIFICAMVS tuæ sanctitati, quod iussimus Ioanni
 beatissimo metropolitano * Anazarbenæ ciuitatis col-
 ligere omnes prouinciæ episcopos, & peruenire in ve-
 stram ciuitatem, & subtilem inquisitionem facere conue-
 nientibus omnibus apud vos constitutis senioribus homi-
 nibus, siue clericis, siue laicis, & discere ab illis, si cogno-
 scunt ex quo ablatum est nomen Theodori a sanctis di-
 ptychis: si vero non meminerint de tempore, & quan-
 do hoc ipsum factum est, & hoc ipsum confiteantur, quod

Altera Iu-
 stiniani epi-
 stola.

* Iusti-
 nianopo-
 litanæ

non cognoscunt nomen Theodori in sanctis diptychis infertum, vel prædicatum ipsum in ecclesia. Oportet igitur proferri & ipsa sacra diptycha, ut omnes cognoscant religiosissimi episcopi, quo ordine nomina episcoporum in diptychis recitantur: & hoc ipsum manifestum vos facere per suggestionem vestram: & confessiones gestis interuenientibus recipientes, & vestris coniungentes suggestionibus, subscribite omnes collecti episcopi, & sic dirigite vnam quidem ad nos, alteram vero ad sanctissimum papam. Et hoc vero fiat manifestum in confessionibus eorum, ut vnusquisque dicat & manifestet, quot est annorum. Legi.

Datum vndecimo Kalendas Iunias Constantinopoli, imperii domini nostri Iustiniani perpetuo Augusti anno vigesimoquarto, post consulatum Basilii viri clarissimi anno nono.

SYNODVS MOPSVESTENA.

IMPERII diuini & piissimi nostri domini Flauii Iustiniani perpetuo Augusti & imperatoris anno * vigesimo tertio, post consulatum Flauii Basilii viri clarissimi anno nono, ante xv. Kalendas * Iunias, mensis Iunii 17. instantis 13. indictionis, in Mopsuestia colonia Christianissima præsidente in religiosissimo * secreto venerandi episcopi, Ioanne religiosissimo & sanctissimo metropolitano, confidentibus autem Thoma religiosissimo episcopo Ægæ ciuitatis, & Stephano religiosissimo episcopo Castabaleæ ciuitatis, & Niceta religiosissimo episcopo Epiphaniarum, & Andrea religiosissimo episcopo Flauideorum, & Procopio religiosissimo episcopo Irenopolitanorum, & Urbicio religiosissimo episcopo Alexandrini opidi, & Antonino religiosissimo episcopo Roseorum, & Cosma religiosissimo episcopo Mopsuestiæ ciuitatis, nec non etiam Marthanio viro magnifico, comite domesticorum, & omnibus religiosissimis presbyteris, præsentibus autem & omnibus religiosissimis diaconis, & subdiaconis, & lectoribus prædictæ Mopsuestenæ ciuitatis sanctissimæ ecclesiæ, insuper præsentibus Eumolpio & Theodoro clarissimis comitibus, & Hypatio & Paulo clarissimis tribunis, & Eusebona clarissimo palatino, & Pau-

* ser. vi. gelimo quarto, ut supra eadem. e. pistola. * ser. Iulias, * secreta- rio

ANNO
CHRISTI
553.

Io viro honesto defensore, & Stephano viro laudabili, & Paulo cognomine Neonis, aliisque laudabilibus habitatoribus eiusdem Mopsuestenæ ciuitatis, Iulianus diaconus & notarius dixit: Piissima iussio serenissimi & Christianissimi nostri Domini ad vestram peruenit sanctitatem, quædam de Theodoro facta olim istius Mopsuestenæ ciuitatis episcopo, dicens agere vosmetipfos & vestrum sanctum Concilium: & hanc Marthanius vir magnificus per metropolim degenti vestræ sanctitati transmisit, qua suscepta, competentibus præceptis prompto animo finem imponere festinans, statim vsa literis ad omnes sanctissimos prouinciæ episcopos, adhortando eos celeriter peruenire ad istam Mopsuestenam ciuitatem, & agere ea quæ pie iussa sunt. Similia vero & ad Cosmam religiosissimum huius Mopsuestenæ optimæ ciuitatis episcopum scripta sunt ab eius pietate. Cum ista igitur sic processissent, adsunt, sicut videtis, omnes sanctissimi prouinciæ episcopi, nec non etiam Marthanius vir magnificus, & ipse ex diuinis præceptis iussus ea quæ pie præcepta sunt ad effectum perducere. Adsunt nihilo minus ex vestra iussione & omnes religiosissimi clerici per istam ciuitatem sanctæ ecclesiæ, nec non etiam eius defensor honestus vir, insuper & clarissimi istius possessores & laudabiles habitatores, & illi quos seniores esse huius defensor putans, manifestos nobis fecit. Habemus præ manibus vtramque piam iussionem, & hoc ipsum per iussionem sanctitatis vestræ suggerimus.

Ioannes per misericordiam Dei episcopus Iustinianopolitanæ metropolis, & Thomas episcopus Ægon, & Stephanus episcopus Castabaleorum, & Nicetas episcopus Epiphaneorum, & Andreas episcopus Flauiae, & Procopius episcopus Irenopoleos, & Urbicius episcopus Alexandrini opidi, & Antoninus episcopus Roseorum, & Cosmas episcopus Mopsuestiæ, dixerunt: Primum omnium semper studium facit Christianissimus noster & serenissimus imperator circa Deum vigilantiam & inculpabilem venerationem. Cum igitur ad sanctarum ecclesiarum statum, quædam acciderit causa, solitam & Deo vere dilectam alacritatem ostendit. Et nos igitur piis & Deo placitis ab imperatore præceptis administrantes, omnia

diligenter agamus quæ iuste placita sunt eius imperio. Diuini igitur in medium prolatis scripturis, & his quæ aguntur testimonium præbentibus, manifestæ fiant piissimæ iussiones serenissimi imperatoris, & agendis antependantur.

Et prolata sunt in medium sancta euangelia, & recitata & anteposita sunt piissimæ iussiones.

Ioannes misericordia Dei episcopus, & ceteri reuerendissimi episcopi dixerunt: Illos ad explananda & probanda capitula, quæ a piissimo imperatore exquisita sunt, productos reuerendissimos viros, & ætate subtilem scientiam habentes, oportet sua explanare vocabula, & quem habendum sacerdotii gradum sortiti sunt. Prouectos igitur ætate reuerendissimus ecclesiæ defensor ab aliis separet. Eugenius diaconus & defensor Mopsuestenæ sanctæ ecclesiæ dixit: Secundum interlocutionem vestræ sanctitatis prouectos ætate reuerendissimos presbyteros & diaconos a ceteris separavi, & stant sicut videtis. Sanctissimi episcopi dixerunt: Agatur quod pronuntiatum est.

Martyrius dixit: Martyrius dicor, presbyter sum istius sanctæ ecclesiæ. Paulinus dixit: Paulinus dicor, presbyter sum istius sanctæ ecclesiæ. Stephanus dixit: Stephanus dicor, presbyter sum istius sanctissimæ ecclesiæ. Olympius dixit: Olympius dicor, presbyter sum istius sanctissimæ ecclesiæ. Ioannes dixit: Ioannes dicor, presbyter sum istius sanctæ ecclesiæ. Thomas dixit: Thomas dicor, presbyter sum istius sanctæ ecclesiæ. Theodorus dixit: Theodorus dicor, presbyter sum istius sanctæ ecclesiæ. Thomas dixit: Thomas dicor, presbyter sum istius sanctæ ecclesiæ. Eudoxius dixit: Eudoxius dicor, presbyter sum istius sanctæ ecclesiæ. Paulus dixit: Paulus dicor, presbyter sum istius sanctæ ecclesiæ. Theodorus dixit: Theodorus dicor, presbyter sum istius sanctæ ecclesiæ. Pargorius dixit: Pargorius dicor, archidiaconus sum istius sanctæ ecclesiæ. Ioannes dixit: Ioannes dicor, diaconus sum istius sanctæ ecclesiæ. Theodorus dixit: Theodorus dicor, diaconus sum in hac ciuitate natus. Paulus dixit: Paulus dicor, diaconus sum in hac ciuitate natus. Ioannes dixit: Ioannes dicor, diaconus sum in hac ciuitate natus. Thomas dixit: Thomas dicor, diaconus sum in hac ciuitate natus.

Sanctif-

ANNO
CHRISTI
535.

Sanctissimi episcopi dixerunt: Idem ipsum agant & clarissimi possessores & laudabiles huius habitatores, quos seniores istius ciuitatis honestus defensor demonstrauit, & ab aliis separati, sua dicant vocabula & status.

Eumolpius dixit: Eumolpius dicor, comes sum, in hac ciuitate natus. Theodorus dixit: Theodorus dicor, comes sum, in hac ciuitate natus. Eusebonas dixit: Eusebonas dicor, palatinus sum, in hac ciuitate natus. Stephanus dixit: Stephanus dicor, præfectianus sum, in hac ciuitate natus. Paulus dixit: Paulus dicor, cognomine Neonis, in hac ciuitate natus. Anatolius dixit: Anatolius dicor, principalis, * in hac ciuitate natus. Marinus dixit: Marinus dicor, in hac ciuitate natus. Eustachius dixit: Eustachius dicor, cognomine Rhoda, in hac ciuitate natus. Anatolius dixit: Anatolius dicor, in hac ciuitate natus. Rufinus dixit: Rufinus dicor, architectus, in hac ciuitate natus. Comitas dixit: Comitas dicor, agens in rebus, & pater istius ciuitatis. Theodorus dixit: Theodorus dicor, agens in rebus, in hac ciuitate natus. Ioannes dixit: Ioannes dicor, * tabularius, in hac ciuitate natus. Addæus dixit: Addæus dicor, ciuis sum. Marcus dixit: Marcus dicor, præfectianus, in hac ciuitate natus. Ioannes dixit: Ioannes dicor, læticiarius, in hac ciuitate natus. Nicetas dixit: Nicetas dicor, tabularius sum, in hac ciuitate natus.

* tabularius,

Sanctissimi episcopi dixerunt: Quoniam adest honestus huius ciuitatis defensor, & quæ dicta sunt a nostris notariis audiuit, insuper planius nos per suam doceat uocem, si seniores de his uiris qui ab ipso in præfenti demonstrati sunt, non cognoscit per istam ciuitatem. Paulus præfectianus & defensor dixit: Iussus a uestra sanctitate, quos potui inuenire uere seniores in laicis constitutos, clarissimos & honestissimos uiros produxi, qui interrogati propositis scripturis de suo statu, manifestantes subtilius explanant & sua tempora, & quæ sciunt ipsi illi magis pro se metipsis cognoscentes.

Sanctissimi episcopi dixerunt: Reuerendissimus sacrorum custos uasorum istius sanctissimæ ecclesiæ afferat ad considerationem nobis & recitationem huius * sacra diptycha, in quibus sanctæ memoriæ sacerdotum istius optimæ ciuitatis scripta continentur vocabula.

Concil. Tom. 12.

Q

Ioannes presbyter & cimiliarcha dixit: Secundum iussio-
nem vestrae sanctitatis, inter sacra vasa quae a me seruan-
tur, habentes diptycha ista protuli, & ad recitationem
porrigo. Habeo autem & alios duos membraneos quater-
niones veteriores istis, quae nunc sunt & recitantur, quos
& ipsos protuli sicut videtis.

Sanctissimi episcopi dixerunt: Ad auditum nostrae me-
diocritatis, sed etiam illorum qui ad testimonium produ-
cti sunt reuerendissimi & clarissimi & honestissimi viri, re-
citantur sacra diptycha, quae declarant sanctae memoriae
connumerationem sacerdotum istius Mopsuestenae ciui-
tatis, ex quo immaculata & orthodoxa fides praedicatur,
vsque ad hunc sacerdotem qui in praesenti tertiadecima
indictione defunctus est. Et recitati sunt, & habent sic:
Pro requiescentibus episcopis, Protogene, Zosimo, O-
lympio, Cyrillo, Thoma, Bassiano, Ioanne, Auxentio,
Palatino, Iacobo, Zosimo, Theodoro, Symeone. Ex
alio diptycho: Pro requiescentibus episcopis, Protogene,
Zosimo, Olympio, Cyrillo, Thoma, Bassiano, Ioanne,
Auxentio, Palatino, Iacobo, Zosimo, Theodoro, Sy-
meone. Et ex aliis diptychis: Pro requiescentibus episco-
pis, Protogene, Zosimo, Olympio, Cyrillo, Thoma, Bas-
siano, Ioanne, Auxentio, Palatino, Iacobo. Sanctissimi
episcopi dixerunt: Porrigantur & nobis ad recitationem
& considerationem quae manifeste facta sunt sacra dipty-
cha, vt vnusquisque nostrum perlegat & inspiciat. Obla-
ta sunt sanctissimis episcopis. Sanctissimi episcopi dixe-
runt: Sunt etiam alia prolatis veteriora apud tuam re-
uerentiam? Ioannes presbyter & cimiliarcha dixit: Ista
habeo, domine, quae & protuli. Sanctissimi episcopi dixe-
runt: Propositis diuinis scripturis hoc ipsum explana.
Ioannes presbyter & cimiliarcha dixit: Per istam virtu-
tem, non habeo alia diptycha istis veteriora, sed omnia
quae habeo, protuli.

Sanctissimi episcopi dixerunt: Cum ipsa causa quo-
niam ad animae respicit salutem, & reuerendissimus habi-
tus vester adhortatur vos nihil extra veritate dicere, cer-
tum est quod multam curam subtilitatis facietis. Vt vero
omnis cogitatio praua foras reiciatur ab his quae aguntur,
& venerabilibus vos oportet iuramentis confirmare quae

dicturi estis. Sed vnusquisque sanctas & inuiolatas tangens scripturas, per ipsas fidem præbeat nihil extra ea quæ cum veritate cognoscit, in his quæ aguntur, dicere. Ad eandem vero iuramenti fidem respicientes, etiam suam ætatem explanent, & piissimi domini rerum iussionem sequentes, dicant si tempus sciunt & retinent, per quod Theodorus olim episcopus factus istius ciuitatis, sacrorum prædicatione diptychorum eiectus est, & quis illius in iisdem sacris diptychis locum suppleuit.

Martyrius presbyter dixit: Per istam virtutem, quidquid scio, veritatem dicam. Sum annorum octoginta plus minus; habeo autem in clero ordinatus sexaginta plus, & neque scio, neque audiui, quod recitatus est Theodorus, olim factus istius ciuitatis episcopus, in sacris diptychis; sed audiui, quod sanctus Cyrillus Alexandria magnæ ciuitatis episcopus factus, pro Theodoro taxatus est in diptychis, quibus inscripti sunt defuncti sanctissimi episcopi, & vsque adhuc ipse inscriptus est, & prædicatur cum aliis episcopis. Episcopum enim in nostra ciuitate nomine Cyrillum neque scio, neque audiui factum. Qui autem nunc insertus est Theodorus, ante tres annos obiit, & de Galatia erat.

Paulinus presbyter dixit: Per istas sanctas scripturas, quod scio, cum veritate dico. Presbyter sum Mopsuestenæ sanctissimæ ecclesiæ, & sum annorum septuagintanovem: habeo autem quadragintanovem annos in clero, & neque scio, neque audiui Theodorum veterem, qui fuit episcopus in ista ciuitate, prædicari in sacris diptychis sanctissimæ nostræ ecclesiæ, aut quando ablatum est nomen ipsius ex diptychis. Audio vero cum diptycha leguntur in diuino ministerio, nomen Cyrilli in connumeratione requiescentium episcoporum. Factum vero episcopum Cyrillum in hac ciuitate neque scio, neque audiui.

Stephanus presbyter dixit: Per istam virtutem, quidquid scio, cum veritate dico. Sexagintanovem annorum plus minusve sum; factus vero sum presbyter ante hos tres annos, & nullatenus scio vel audiui Theodorum, qui olim in nostra ciuitate fuit episcopus, nominatum in sacris diptychis. Cognoui autem, ex quo venerabili huic connumeror clero, quod illo adempto ex ipsis aliquando,

Cyrillus Alexandrinæ ciuitatis episcopus in illius loco insertus est sacris diptychis requiescentium episcoporum, qui vsque nunc pro ipso prædicatur. Cyrillum vero factum nostræ ciuitatis episcopum neque scio, neque audiui. Theodorus vero qui inscriptus est sacris diptychis, ante tres annos defunctus est.

Olympius presbyter dixit: Per istas sanctas scripturas, quidquid scio, veritatem dico. Annorum sum sexagintaquinque, in clero vero connumeror quinquagintaquinque, & non scio inscriptum fuisse nomen Theodori sacris diptychis, qui antea fuit hic episcopus, neque audiui eum vnquam numerari: audiui vero ab illis qui ante me erant, quod pro ipso insertus est sanctus Cyrillus, qui fuit Alexandrinæ ciuitatis episcopus. Quando vero ademptum est nomen Theodori, & insertus est pro ipso Cyrillus, non memini. Factum vero episcopum in ista ciuitate Cyrillum, nunquam audiui. Iste enim qui nunc nominatur Theodorus in diptychis, ille est qui ante tres annos defunctus est Galata.

Ioannes presbyter dixit: Per istam virtutem, & Deum qui locutus est per istas scripturas, veritatem dico. Annorum sum sexagintaquinque plus minus, habeo vero in clero annos vigintiocto, & neque scio, nec cum essem laicus, nec postquam factus sum clericus, Theodorum, qui olim episcopus fuit istius ciuitatis, neque numerari in sacris diptychis, nec quando eiectus est: prædicari vero scio in diptychis in connumeratione requiescentium episcoporum nostræ ciuitatis sanctum Cyrillum archiepiscopum Alexandrinæ ciuitatis. Episcopum vero nomine Cyrillum non scio fuisse, nec audiui in nostra ciuitate. Ille enim qui nunc nominatur Theodorus in diptychis, ante tres annos obiit, & de Galatia erat.

Thomas presbyter dixit: Per istas sanctas scripturas, & Deum qui locutus est per ipsas, quidquid scio, veritatem dico. Sexaginta annorum sum, domine; habeo vero in clero, licet peccator sim, quinquagintaquinque annos; & non scio, neque audiui nomē veteris Theodori, qui hic episcopus fuit, prædicari in sacris diptychis, nec quando ablatum est, nec qui ipsum eiecit. Audiui vero a senioribus, quod Cyrillus, qui fuit Alexandrinæ ciuitatis episcopus,

ANNO
CHRISTI
533.

infectus est sacris diptychis pro Theodoro in connumeratione episcoporum nostræ ciuitatis, qui & vsque nunc prædicatur; Cyrillum autem episcopum fuisse hic, neque audiui, neque scio. Ille vero qui nunc nominatur cum mortuis episcopis, Theodorus de Galatia oriundus, ante tres annos defunctus est.

Theodorus presbyter dixit: Per istam virtutem, quidquid scio cum veritate dico. Sum annorum sexaginta-duorum plus minus; quinquaginta quinque autem annos habeo in venerabili clero istius sanctissimæ ecclesiæ, & nunquam audiui nomen Theodori veteris, qui fuit hic episcopus, neque infectum esse sacris diptychis, neque recitari. Audiui vero ab antiquioribus, quod pro Theodoro infectus est sanctus Cyrillus episcopus Alexandria in requiescentibus episcopis. Cyrillum vero fuisse nostræ ecclesiæ, neque scio, neque audiui. Ille vero qui nunc infectus est diptychis Theodorus, Galata fuit, & ante tres annos defunctus est.

Thomas presbyter dixit: Per istas sanctas scripturas, quidquid scio cum veritate dico. Sexaginta annorū sum plus minus; in clero autem quinquaginta annos habeo, & non scio, neque audiui infectum Theodorum, olim nostræ ciuitatis episcopum factum, neque audiui ipsum recitari cum requiescentibus sacerdotibus nostræ ciuitatis. Fuisse vero in nostra ciuitate episcopum nomine Cyrillum, neque scio, neque audiui per quodcumque tempus. Ille autem qui nunc recitatur Theodorus in sacris diptychis, ille qui est ante tres annos obiit, & de Galatia erat.

Eudoxius presbyter dixit: Per sanctas scripturas veritatem dico. Annos habeo in clero sanctissimæ ecclesiæ quadraginta duos; sum autem annorum sexagintatium, & nec cum essem laicus, nec clericus factus, scio hic infectum esse aut prædicari in sacris diptychis Theodorū veterem, qui fuit hic episcopus, nec quando vel quis deiecit ipsum ex sacris diptychis, scio. Audio vero prædicari in diptychis mortuorum episcoporum nostræ ciuitatis Cyrillum episcopum Alexandria. Episcopum enim fuisse in nostra ciuitate, nomine Cyrillum, neque audiui, neque scio. Ille vero qui prædicatur Theodorus in diptychis,

Q. iij

qui ante tres annos obiit, de Galatia erat.

Paulus presbyter dixit: Per istam virtutem, quidquid scio, veritatem dico. Quinquaginta octo annorum sum, domine; habeo autem in clero viginti octo annos, & non scio Theodorum, qui olim fuit episcopus nostræ ciuitatis, prædicari in sacris diptychis, sed neque pro ipso quemquam insertum scio. Theodorus vero, qui nunc recitatur, de Galatia erat, qui ante tres annos defunctus est.

Theodorus presbyter dixit: Per istam virtutem, quidquid scio cum veritate dico. Sum plus minus annorum quinquaginta duorum; ex quo autem clericus sum, viginti octo anni sunt, & non scio neque audiui, nec cum laicus essem, nec ex quo clericus factus sum, Theodorum, qui olim fuit episcopus nostræ ciuitatis, recitari vel inscriptum esse sacris diptychis. Audiui vero a senioribus, quod sanctus Cyrillus episcopus Alexandria ipse pro illo insertus est sacris diptychis mortuorum episcoporum nostræ ciuitatis. Qui vero insertus est sacris diptychis Theodorus, ante tres annos defunctus, qui fuit noster episcopus, de Galatia erat.

Paregorius archidiaconus dixit: Per istam virtutem, veritatem dico. Annorum sum sexaginta sex; habeo vero connumeratus venerabili clero annos viginti octo, & non scio, nec cum laicus essem, nec postquam factus sum clericus, insertum sacris diptychis nomen Theodori, qui ante fuit hic episcopus, neque audiui ipsum recitari. Audiui vero a senioribus, quod pro ipso insertus est sanctus Cyrillus episcopus Alexandrinæ ciuitatis, qui & vsque nunc prædicatur. Hic vero fuisse Cyrillum episcopum, neque scio, neque audiui. Qui vero nunc recitatur Theodorus in sacris diptychis, Galata erat, qui ante tres annos defunctus est.

Ioannes diaconus dixit: Per istas sanctas scripturas, quidquid scio, cum veritate doceo. Annorum sum quinquaginta octo, habeo vero connumeratus venerabili clero annos quadraginta octo, & non scio neque audiui insertum nomen Theodori sacris diptychis, qui antea hic fuit episcopus, nec prædicari ipsum. Audiui vero aliquando, quod pro ipso insertus est sanctus Cyrillus Alexandrinæ ciuitatis, qui & vsque nunc prædicatur: neque scio, ne-

ANNO
CHRISTI
533.

que audiui hic fuisse Cyrillum episcopum. Iste vero qui nunc recitatur Theodorus in sacris diptychis, Galata erat, qui ante tres annos defunctus est.

Thomas diaconus dixit: Per istas sanctas scripturas, veritatem dico. Quinquagintaquinque annorum sum, quinquaginta nouem habeo in clero, & non scio, neque audiui inscriptum esse sacris diptychis vel recitari eum, qui olim fuit nostrae ciuitatis episcopus Theodorus. Audiui vero a senioribus hominibus, quod beatus Cyrillus pro ipso insertus est, Alexandrinae ciuitatis pontifex, qui & vsque nunc recitatur in sacris diptychis cum requiescentibus episcopis nostrae ciuitatis. Cyrillum vero episcopum fuisse in nostra ciuitate nescio, neque audiui. Iste vero qui nunc recitatur in sacris diptychis Theodorus, ante tres annos mortuus, de Galatia erat.

Ioannes diaconus dixit: Per istas sanctas scripturas, veritatem dico. Annorum sum sexagintaquinque plus minus; habeo vero in clero quinquaginta annos, & non audiui vnquam Theodorum, qui olim fuit episcopus nostrae ciuitatis, in sacris diptychis: nescio quando insertus est Cyrillus pro memorato Theodoro: scio vero praedicari in diptychis in connumeratione requiescentium episcoporum nostrae ciuitatis Cyrillum pontificem Alexandriae, qui & vsque nunc praedicatur. Episcopum nomine Cyrillum nec scio, nec audiui nostrae ciuitatis fuisse. Theodorus vero qui nunc recitatur in sacris diptychis, ante tres annos defunctus, de Galatia erat.

Paulus diaconus dixit: Per istam virtutem, quae scio, dico cum veritate. Sum annorum quinquaginta sex plus minus; habeo vero in clero connumeratus annos vigintitres, & nec cum laicus essem, nec postquam factus sum clericus, scio Theodorum veterem nostrae ciuitatis episcopum inscriptum esse sacris diptychis vel praedicari. Audiui vero, pro memorato Theodoro sanctum Cyrillum pontificem Alexandrinae ciuitatis insertum esse, & praedicari in diptychis in connumeratione requiescentium episcoporum nostrae ciuitatis, & vsque nunc recitari. Cyrillum vero nomine nostrae fuisse ciuitatis episcopum nescio, nec audiui. Iste vero qui nunc recitatur in sacris diptychis Theodorus, ante tres annos defunctus, de Galatia erat.

Sanctissimi episcopi dixerunt: Ista quidem quæ reuerendissimorum clericorum scientiæ & memoriæ sunt, declarant robur eorum quæ mota sunt: superest vero, ut etiam præsentem rem testimonium consequatur eorum qui extra sacrum Concilium sunt. Singulatim igitur præfentes clarissimi & honestissimi & laudabiles viri introducti, qui etiam ætate priores demonstrati sunt, declarent tam vitæ tempus, quam ea quæcumque sciunt, propter causam quæ nunc mouetur, per præsentia diuina & venerabilia euangelia prius confirmantes ea quæ dicturi sunt.

Eumolpius comes dixit: Per istam virtutem, quidquid scio, veritatem dico. Sum annorum plus minus sexaginta: cognouit vero vestra sanctitas, quod militabam ministrans diuinis & maximis iussionibus, & cum peruenissem ad istam ciuitatem, communicans in sancta ecclesia, nunquam audiui prædicari in sanctis diptychis nomen Theodori, qui fuit, sicut dicitur a senioribus, episcopus huius ciuitatis. Iste enim qui nunc recitatur Theodorus, de Galatia erat, qui ante tres annos defunctus est.

Theodorus comes dixit: Per istas sanctas scripturas, quidquid scio, cum veritate dico. Quadragintaquinque annorum sum plus minus, & non scio nomen Theodori veteris, qui dicitur fuisse nostræ ciuitatis episcopus, recitari in sacris diptychis. Theodorus vero qui diptychis nunc inscriptus est, & prædicatur cum mortuis episcopis, de Galatia erat, & ante tres annos defunctus est.

Eusebonas Palatinus dixit: Per istam virtutem sanctorum euangeliorum, quidquid scio, cum veritate dico. Ex quo memini & conuenio in sanctam ecclesiam, non scio nomen Theodori veteris, quem dicunt huius ciuitatis episcopum fuisse, in sacris diptychis prædicatum: plus tamen sum annorum quinquaginta.

Stephanus præfectianus dixit: Per istas sanctas scripturas, quidquid scio, veritatem dico. Annorum sum sexaginta vnus: nomen Theodori veteris episcopi Mopsuestenæ ciuitatis non audiui in sacris diptychis recitari. Audio vero in connumeratione episcoporum nostræ ciuitatis prædicari Cyrillum, qui, sicut dicebant seniores, fuit episcopus Alexandriae magnæ ciuitatis, qui & vsque nunc cum

ANNO
CHRISTI
553.

cum requiescentibus episcopis nostræ Mopsuestenæ ciuitatis recitatur: quoniam simplicius magis quam curiosus accedens, diuina & inuiolata solitus sum mysteria suscipere. Ille enim qui nunc insertus est Theodorus, ante tres annos defunctus, de Galatia erat.

Paulus Neonis dixit: Per istas sanctas scripturas, quidquid scio, cum veritate dico. Annorum sum septuaginta, & neque scio, neque audiui prædicari Theodorum veterem in sacris diptychis, qui fuit episcopus nostræ ciuitatis, nec quando leuatus est, vel quis pro illo insertus est scio: nisi istum Theodorum de Galatia audio prædicari, qui ante tres annos defunctus est.

Anatolius principalis dixit: Per istam virtutem, veritatem dico. Sum annorum sexagintaquinque plus minusve, Theodorum veterem Antiochenum, nostræ ciuitatis episcopum nescio in sacris diptychis recitari, nisi Theodorum ante tres annos defunctum, qui de Galatia erat.

Marinus præfectianus dixit: Per istas sanctas scripturas, quidquid scio, veritatem dico. Annorum sum sexaginta trium plus minusve, & non scio vel insertum esse, vel prædicari in sacris diptychis nomen Theodori veteris, qui fuit episcopus istius ciuitatis. Theodorus vero qui nunc recitatur, de Galatia erat, & ante tres annos defunctus est.

Eustachius dixit: Per istam virtutem, quæ scio, cum veritate dico. Sum annorum septuaginta plus minusve, & non scio Theodorum, qui olim episcopus fuit Mopsuestenæ ciuitatis, insertum esse vel prædicari in sacris diptychis nostræ sanctissimæ ecclesiæ. Qui vero nunc recitatur in diptychis Theodorus, ante tres annos defunctus, de Galatia erat.

Anatolius dixit: Per istas sanctas scripturas, quidquid scio, cum veritate dico. Annorum sum septuaginta trium, & nescio vel taxatum in sacris diptychis sacrosanctæ ecclesiæ, vel prædicatum Theodorum veterem factum nostræ ciuitatis episcopum. Qui nunc vero nominatur, Theodorus est, qui ante tres annos defunctus est, Galata.

Rufinus architectus dixit: Per istam virtutem, quidquid scio, cum veritate dico. Septuaginta annorum sum,

Concil. Tom. 12.

R

& nec a parentibus meis audiui, nec scio, vel ex alio quodam audiui insertum esse vel prædicari in sacris diptychis nomen Theodori, qui olim fuit hic episcopus. Theodorus vero qui nunc prædicatur in sacris diptychis, ille est qui ante tres annos obiit.

Comitas agens in rebus, & pater ciuitatis, dixit: Per istas sanctas scripturas quidquid scio, veritatem dico. Nescio nec audiui recitari nomen Theodori, qui olim fuit, sicut dicunt, episcopus nostræ ciuitatis. Sum vero annorum quadraginta.

Theodorus agens in rebus dixit: Per istam virtutem, quidquid scio, veritatem dico. Sum annorum quinquaginta, & non scio vel audiui insertum esse sacris diptychis nomen Theodori veteris, qui fuit in hac ciuitate, sicut dicunt, episcopus.

Ioannes * tabularius dixit: Per istam virtutem sanctorum euangeliorum, quidquid scio, veritatem dico. Sum annorum sexagintaseptem plus minusve, & Theodorum veterem, qui fuit episcopus nostræ ciuitatis, non scio recitari. Iste vero qui nunc prædicatur Theodorus, est de Galatia, qui ante tres annos mortuus est, qui fuit noster episcopus.

Addæus dixit: Per istas sanctas scripturas, quidquid scio, cum veritate dico. Sum, domine, sexaginta annorum, & non scio, nec audiui vnquam prædicari in sacris diptychis nomen Theodori veteris, qui hic episcopus fuit. Ante tres autem annos defunctus est Theodorus de Galatia, qui hic episcopus fuit, & ipse prædicatur cum aliis episcopis mortuis.

Marcus præfectianus dixit: Per istam virtutem sanctorum euangeliorum, quidquid scio, cum veritate dico. Sum annorum quinquagintaquinque, & non scio, nec audiui in sacris diptychis recitari Theodorum veterem, qui hic episcopus fuit, nisi istum Theodorum Galatam, qui ante tres annos mortuus est.

Ioannes lecticiarius dixit: Per istas sanctas scripturas, quidquid scio, veritatem dico. Sum annorum septuaginta, & non scio, nec audiui prædicari in sacris diptychis nomen Theodori veteris, qui hic fuit episcopus, nisi istum Theodorum Galatam, qui ante tres annos mortuus est.

Nicetas tabularius dixit: Per istam virtutem, quidquid scio, cum veritate dico. Sum annorum quinquaginta quatuor, & non scio, nec audiui nomen Theodori veteris in sacris diptychis recitari sanctissimæ nostræ ecclesiæ: sed qui nunc recitatur, Theodorus est, qui ante tres annos mortuus est episcopus.

Ioannes misericordia Dei episcopus Iustinianopolitanae metropoleos, & Thomas episcopus Ægææ ciuitatis, & Stephanus episcopus Castabaleorum, & Nicetas episcopus Epiphaneorum, & Andreas episcopus Flauideorum, & Procopius episcopus Irenopolitanorum, & Urbicius episcopus Alexandrinæ ciuitatis, & Antoninus episcopus Rofeorum, & Cosmas episcopus Mopsuestiæ, dixerunt: Ne ciuitatem in alto positam tegere aliquis nec abscondere poterit, nec veritatis lumen obumbrare semper aliquis valet. Splendet enim dilucide rectæ & immaculatæ fidei lumen, & sub nulla hæreseos nube tenebris cooperitur, & nunc veritatis reuelata est ratio, & valde euidenter declarata est, Theodorum veterem, qui per istam ciuitatem fuit episcopus, in antiquis temporibus extra prædicationem diuini mysterii fuisse, & sacris diptychis eiectum esse: & pro illo vero alterum constitutum esse, & in illius vocabulum, inscriptum esse Cyrillum sanctæ memoriæ. Ista enim demonstrat plane & sine dubio testimonium, quod cum iuramentis factum est, virorum religiosissimorum, & clarissimorum, & laudabilium, qui in præsentem in medium producti sunt. Sed etiam nos ipsi, sacra præ manibus gerentes diptycha eorum qui antecesserunt sanctorum huius ciuitatis episcoporum, inuenimus cum veritate, Theodori quidem veteris nullam penitus insertam esse memoriam, Cyrilli vero sanctæ memoriæ vocabulum insertum esse: & inadulterata esse sacra diptycha quæ prolata sunt, ex ipso considerauimus visu. Demonstrant vero euidenter, Cyrillum sanctæ memoriæ in alterius loco insertum esse, eo quod nullus per istam ciuitatem fuit pastor eiusdem vocabuli, secundum quod testimoniorum robor explanat. Manifestum vero & illud testium fecit assertio, Theodorum, qui in fine sacrorum diptychorum scriptus est, non esse illum veterem, sed eum qui

ante tres annos mortuus est, qui ex Galatia erat, quem & nos nostræ connumerationis fuisse cognoscimus. His igitur pro veritate demonstratis, Christianissimo & piissimo nostro imperatori nota omnia, secundum quod placuit eius Christianæ serenitati, faciemus, & in omnibus sanctissimo & beatissimo antiquioris Romæ papæ. Sed & communi omnes voce cælestem supplicamus Deum: Solum fac Domine imperatorem, & exaudi eum in quacumque die te inuocauerit.

Pfal. 19.

Ioannes misericordia Dei episcopus Iustinianopolitanæ metropoleos: apud me confecta sunt ante posita gesta, & subscripti.

Thomas misericordia Dei episcopus Ægææ ciuitatis: in conspectu meo confecta sunt ante posita gesta, & subscripti.

Stephanus misericordia Dei episcopus Castabaleorum ciuitatis: coram me confecta sunt ante posita gesta, & subscripti.

Nicetas misericordia Dei episcopus Epiphaneorum ciuitatis: coram me confecta sunt ante posita gesta, & subscripti.

Andreas misericordia Dei episcopus Flauideorum ciuitatis: coram me confecta sunt ante posita gesta, & subscripti.

Procopius misericordia Dei episcopus Irenopolitanæ ciuitatis: coram me confecta sunt ante posita gesta, & subscripti.

Vrbicius misericordia Dei episcopus Alexandrini opidi: coram me confecta sunt ante posita gesta, & subscripti.

Antoninus misericordia Dei episcopus Roseorum ciuitatis: coram me confecta sunt ante posita gesta, & subscripti.

Cosmas misericordia Dei episcopus Mopsuestenæ ciuitatis: coram me confecta sunt ante posita gesta, & subscripti.

PIISSIMO ET CHRISTIANISSIMO NOSTRO principi, merito diuinitus honorato, Flauio Iustiniano Augusto & imperatori, Ioannes, Thomas, Stephanus, Nicetas, Andreas, Procopius, Vrbicius, Antoninus & Cosmas humiles episcopi vestræ secundæ Cilicum prouinciæ.

SEMPER quidem pro pietate ad Deum pertinente labores vestræ Christianitatis mirati sumus, & mercedem vobis studii, quod circa meliora & optima humanorum habetis, reddituram esse credimus cælestis regni participationem. Nihilominus autem & nunc festinantiam, piissime, vestram circa sanctam vniuersalis ecclesiæ pacem considerantes ex his quæ de Theodoro olim Mopsuestenæ ciuitatis episcopo pie nobis directæ sunt a ve-

ANNO
CHRISTI
535.

stra Christianissima serenitate, superlaudamus & miramur circa recta dogmata zelum, inuictissime, tuum. Accessimus enim ad Mopsuestenam ciuitatem vniuersi qui per vestram secundam Ciliciam sacerdotium sumus fortiti, Marthanio viro magnifico nobis ea quæ aguntur complente, cum hoc vestra pietas iussisset, & religiosissimos eius clericos aduocauimus, nec non etiam clarissimos & laudabiles huius habitatores, electis ab ipsis his qui ætate prouecti fuerunt, hoc quod iuste a Christianissimis vobis præceptum est, interrogabamus quando Theodorus prior sacris diptychis eiectus est, sed etiam quis loco illius inscriptus est. Ista vero eos dicere adhortabamur sanctis & adorandis propositis euangeliis. Illi vero nobis fidem eorum quæ dicenda erant, per venerabilia iuramenta affirmantes, & ætatem suam explanantes, ignorare dicebant ex quo Theodori vetusti vocabulum sacris diptychis deletum est. Cyrillus autem sanctæ memoriæ Alexandrinæ magnæ ciuitatis pontifex in illius loco insertus est. Istis consonare etiam ipsa præ manibus habentes sacra diptycha, teste Deo, inuenimus. Sanctæ enim memoriæ pontificum memoratæ Mopsuestenæ ciuitatis nomina recitantes, Theodori quidem nullam memoriam insertam esse reperimus, Cyrillū vero vna cum sanctis, qui ad Deū ante abierunt, conscriptum, cum nullus Cyrillus Mopsuestenæ fuisset ciuitatis episcopus. In fine vero connumerationis Theodorum conscriptum esse iuniorem inuenimus, qui ex Galatia ortus, vnus nostri factus Concilii, ante tres annos defunctus est. Omnia igitur gestis inferentes, & humili huic suggestioni coniungentes, manifesta ea quæ mota sunt, vobis Christianissimis fecimus, orantes magnum & saluatorem Deum, vt nobis & paci sanctarum ecclesiarum te longæuum & vestram Christianissimam serenitatem custodiat.

Ioannes misericordia Dei episcopus vestræ Iustinianopolitanæ metropolis, subscripsi.

Thomas misericordia Dei episcopus vestræ Ægææ ciuitatis, suggerens subscripsi.

Stephanus misericordia Dei episcopus Castabaleæ ciuitatis, referens subscripsi.

Nicetas misericordia Dei episcopus Epiphaniæ ciuitatis, suggerens subscripsi.

R iij

Andreas misericordia Dei episcopus vestræ Flauideæ ciuitatis, ^{ANNO} ^{CHRISTI} ⁵⁵⁹
suggerens subscripsi.

Procopius misericordia Dei episcopus vestræ Irenopolitanæ ciuitatis, subscripsi.

Vrbicius misericordia Dei episcopus vestri Alexandrini opidi, suggerens subscripsi.

Antoninus misericordia Dei episcopus vestræ Roseæ ciuitatis, suggerens subscripsi.

Cosmas misericordia Dei episcopus vestræ Mopsuestenæ ciuitatis, suggerens subscripsi.

Facta est vero & suggestio ad sanctissimum papam antiquioris Romæ Vigilium ab iisdem episcopis, ita habens:

DECEBAT vere, cum primam ^{*for. in-} ^{ter lac.} sacerdotes dignitatem sortiti estis, sanctissimi, ea quæ ad sanctarum ecclesiarum statum respiciunt, manifesta vestræ diuinitus honoratæ beatitudini fieri. Hoc bene & Christianissimus noster imperator considerans, & ad vestram scientiam quædam, quæ de Theodoro quondam Mopsuestenæ ecclesiæ episcopo mota sunt, iussit referri. Piißimis enim ad nos literis vsus, hortatus est ad Mopsuestenam ciuitatem conuenire, quæ vna secundæ Ciliciæ est, & cum subtilitate perscrutari, quando Theodorus, qui olim prædictæ ciuitatis fuit episcopus, sacris diptychis eiectus est, & manifesta ea tam eius tranquillitati, quam vestræ diuinitus honoratæ facere beatitudini. Statim igitur Mopsuestiam accedentes, religiosissimum congregauimus clerum, & fidelem eius populum, eligentes eos qui seniores sunt, qui & retinere forsitan memoria possunt subtilitatem eius quod quærebatur: & diuina & adoranda eis proponentes euangelia, vt suspicionem sui testimonii emundarent, dicere inuitauimus, si sciunt quo tempore Theodori antiqui nomen sacris eiectum est diptychis. Illi vero multos annos, & suam excedentes memoriam esse iurauerunt, ex quo nulla eiusdem Theodori memoria sacris diptychis inferatur. Cyrillum autem religiosæ memoriæ Alexandrinæ ciuitatis pontificem in eius loco inscriptum esse: quæ ex patribus suis audisse asseruerunt. Sed eorum quæ dicebantur subtilitatem inuestigantes, & per ipsa venimus sacra diptycha, & mortuorum episcoporum connumerationem considerabamus: & Theodori quidem in antiquio-

ANNO CHRISTI 553. ribus temporibus nullam memoriam inuenimus, in ipso vero sine sacrorum diptychorum Theodorus scriptus est, quem omnes nuper quidem mortuum esse dixerunt, ex Galatia vero ortum esse prouincia. Hunc & nos omnes nostri Concilii partem factum, ante triennium mortuum esse cognoscimus. Hæc ita habere, ipsa gesta vobis sanctissimis manifestent: quæ humili suggestioni coniungentes, ad scientiam vestram destinauimus. Sed petimus diuinitus inspiratos vos religiosissimis & Deum placentibus vestris orationibus nos humiles suffulcire.

Et subscripserunt episcopi in ea.

Sancta Synodus dixit: Sufficiunt quidem quæ dicta & prolata sunt, ecclesiasticam traditionem demonstrare, eo quod oportet hæreticos & post mortem anathematizari. Et reliqua vero omnia quæ mota sunt, ostendunt quemadmodum ex prolixis temporibus Theodorus Mopsuestenus propter impia sua conscripta & post mortem a catholica ecclesia eiectus est. Sed de his quidem sententiam paulo post manifestemus: nunc vero & quæ collecta sunt ex Theodoriti conscriptis contra rectam fidem expositis, & contra sanctæ memoriæ Cyrillum & duodecim eius capitula, nec non pro Theodoro & Nestorio & eorum blasphemis, recitentur. Et cum suscepisset Photinus reuerendissimus diaconus & notarius, recitauit.

EX HIS QUÆ A THEODORITO SCRIPTA sunt aduersus duodecim capitula sancti Cyrilli.

Ex his quæ ad primum anathematismum scripsit.

CERTVM igitur est ex prædictis, quod Dei forma non immutata in serui formam, sed manens quod erat, sumpsit serui formam. Si igitur non factus est caro Deus Verbum, sed carnem viuam & rationabilem recepit, non ipse natura ex Virgine natus est, conceptus est, complasmatus & formatus, & initium inde ut esset accipiens, qui ante sæcula est, & Deus est, & ad Deum est, & cum Patre est, & cum Patre cognoscitur & adoratur: sed cum sibi templum in virginali utero complasmanit, cum illo erat qui complasmatus & conceptus & formatus & natus est. Quapropter & sanctam illam Virginem Dei genitricem appellamus, non quod Deum

Habentur in Concilio Ephesino, part. 3. cap. 3.

quod

natura genuit, sed quod hominem Deo unitum, qui eum compla-
smauit.

Eiusdem Theodoriti ex his quæ sunt aduersus
anathematismum secundum.

Vnum quidem Christum confitemur, diuinis doctrinis apostolo-
rum obediens, & eundem per unitatem Deum & hominem no-
minamus: unitatem vero quæ est secundum subsistentiam, omnino
ignoramus tamquam nouam & alienigenam diuinarum scriptura-
rum, & patrum qui eas interpretati sunt.

Eiusdem ex his quæ sunt contra quartum
anathematismum.

Matth. 27. Cui igitur adscribamus hoc quod est: Deus meus, Deus meus,
Matth. 26. quare me dereliquisti? & hoc quod est: Pater, si potest fieri,
Ioan. 12. transeat calix iste a me. & hoc quod est: Pater, saluum me
Marc. 13. fac ab ista hora. & hoc quod est: Horam illam nemo cogno-
uit, neque Filius hominis: & alia quæ humiliter ab ipso &
Matth. 4. a sacris apostolis de ipso dicta & scripta sunt? Cui esuritionem &
Ioan. 4. sitim applicemus? cui laborem & somnum? cui ignorantiam & for-
Luc. 22. midinem? Quis est qui angelico indiguit auxilio? Si Dei Verbi
hæc sunt, quomodo ignorauit sapientia?

Et post alia.

Non erat Dei Verbi ignorantia, sed serui formæ, quæ tanta in
illo tempore cognoscebat, quanta inhabitans deitas reuelauit.

Eiusdem ex iis quæ sunt aduersus decimum
anathematismum.

Hebr. 5. Quis est, qui laboribus virtutis perfectus est, & non natura per-
fectus existens? Quis est, qui experimento cognouit obedientiam, &
istam ignorans ante experimentum? Quis est, qui cum reuerentia
vixit, & cum labore forti & lacrymis supplicationes obtulit, &
saluum se facere non potens, sed obsecrans illum qui poterat saluum
facere, & mortis liberationem postulans? Non Deus Verbum, qui
immortalis est, qui impassibilis, qui incorporealis.

Et post alia.

Sed id quod ex semine Dauid sumptum ab ipso est, quod est mor-
tale, quod est passibile, quod timet mortem, licet postea destruxe-
rit

ANNO
CHRISTI
553

rit mortis potentiam propter unitatem Dei qui hoc recepit, quod per omnem ambulavit iustitiam, & ad Joannem dixit: Sine modo, *Matth. 3.* sic enim decet nos implere omnem iustitiam: hoc summi sacerdotii appellationem accepit secundum ordinem Melchisedec: illud enim habebat naturæ infirmitatem.

Eiusdem ex epistola quam ad monasteria contra sanctum Cyrillum scripsit.

Qui prope stant, derident nostram pugnam, & nostris fruuntur malis, & gaudent videntes nos a nobis ipsis consumptos. Causa vero istorum sunt, qui apostolicam corrumpere fidem contendunt, & euangelicis dogmatibus instabilem doctrinam imponere præsumunt, & impii Cyrilli capitula cum anathemate in regiam ciuitatem transmiserunt suscipientes, & suis scriptionibus, ut putauerunt, confirmantes, quæ manifeste ex amara Apollinarii radice exorta sunt: eandem vero habent Arii & Eunomii blasphemiam. quod si quis subtiliter perspicere voluerit, nec ab insania Valentini & Manæ & Marcionis aliena sunt. Nam in primo quidem capitulo dispensationem pro nobis factam eiecit, non recepisse Deam Verbum naturam humanam, sed ipsum in carnem mutatum esse docens, & suspicione & phantasia saluatoris nostri humanationem, sed non vere factam esse dogmatizans. Hæc vero ab impietate Marcionis & Manæ & Valentini generata sunt. In secundo autem & tertio capitulo quasi oblitus eorum quæ in principiis exposuit, unitatem quæ est secundum subsistentiam introducit, & conuentum per unitatem naturalem, temperationem quamdam & confusionem per hæc nomina factam esse docens diuinæ naturæ & serui formæ. Hoc vero ab Apollinarii hæretica insania natum est. In quarto vero capitulo euangelicarum & apostolicarum vocum diuisionem abdicat, & non permittit secundum orthodoxorum patrum doctrinas, eas quidem quæ Deo conueniunt voces in diuina excipere natura, humiliores vero & humaniter dictas recipi & applicari humanitati; & inde igitur est inuenire bene sapientes impietatis cognationem. Arius etenim & Eunomius creaturâ, & ex his quæ non sunt, & seruum unigenitum Dei Filium dicentes, humana, quæ a Domino Christo humaniter dicta sunt, deitati ipsius applicare ausi sunt, alienum paternæ substantiæ & dissimilem inde eum ostendere festinantes. Super hæc, ut compendiose dicâ, ipsam impassibilem & non mutabilem Christi deitatem, & pati, & crucifigi, & mori dicit. Hoc vero & Arii & Eunomii* superat. Nec enim hi, qui creaturam au-

Concil. Tom. 12.

S

*for. de-
infirmitatem

dent dicere creatorem omnium & opificem, in istam excefferunt impietatem. Blasphemant vero & sanctum Spiritum, non ex Patre ipsum procedere dicens, secundum Domini vocem, sed ex Filio esse. Et iste vero Apollinarii seminum fructus est: propinquat vero & Macedonii malignæ culturæ. Tales sunt Aegyptii * partes ma-
 ligni: patris vero peior progenies. Hæc cum oporteret vel abortiua facere in ipsa conceptione, aut statim nata corrumpere eos quibus animarum medicina commissa est, utpote perniciofa, & nostræ naturæ læsiones, nutriunt magnanimi, & multo digna esse studio iudicant, ad perniciem tam suam quam aliorum, qui aures eis partiuntur præstare.

ANNO CHRISTI 533

* partes

Ex allocutione Theodoriti dicta aduersus sanctum Cyrillum Calchedone, statim post Ephesinam primam Synodum, cum ab Epheso ascendisset ad Constantinopolim vna cum orientalibus, pro Nestorio quasi iniuste condemnato.

Vides quomodo & differentiam naturarum scio, & unitatem non soluo, o noue Christi impugnator, magis vero Dei impugnator? Hunc præscripto consilio & præscientia Dei traditum capientes, per manum iniquorum affigentes interfecistis, quem Deus resuscitauit ex mortuis, solutis vinculis inferni.

Athen. 2.

Ex alia allocutione dicta in eadem ciuitate contra sanctæ memoriæ Cyrillum.

Numquid soluo unitatem, o noue hæretice, neque tu confundis naturas? Dic inconfusam unitatem, & suscipio vocem. Sed quid dicis, quod vna natura duæ naturæ factæ sunt? Quis te hæc propheta erudiit? quis apostolorum primus, secundus, medius, ultimus, qui est post duodecim, Paulus, Barnabas? quis posterior illis doctor? Disce tuum doctorem. Hoc Asterius Ariannus genuit, & Apollinarius tuus pater. Te ipsum enim filium illius constituisti: cuius dogmatum heres factus es, sis & appellationis heres merito.

Eiusdem ex allocutione scripta in eadem ciuitate pro Nestorio.

Christus nobis præcedat sermonem: Christus, propter quem terribiles Propontidis contemnitur fluctus, ut nostram vocem exaudiretis, imaginem putantes esse eam vocis vestri pastoris. Desideratis enim audire incundos sibilos vestri pastoris, quem * compastores a-

* pasto- res focii

Habetur in actis Conciliabuli orientalium, in Concilio Ephesino inferis.

Nestorium intelligit.

ANNO
CHRISTI
533

*rundinibus occiderunt, sicut arbitrantur: at Deus per prophetam
clamat: Pastores plurimi corruerunt vineas meas, con-* *1er. 12.*
*taminauerunt portionem meam, posuerunt portionem
meam amabilem in desertum inuium.*

EPISTOLA THEODORITI AD EPISCOPVM
Andream Samofatenum scripta ab Epheso.

AB Epheso scribens saluto tuam sanctitatem, quam beatifico
quidem infirmitatis, amabilem vero Deo existimo, quoniam
auditu, non experimento, cognouit mala quæ hic facta sunt, mala
omnem rationis vim superantia, & historicam uincencia narratio-
nem, continuisque lacrymis & perpetuis fletibus digna. Periclita-
tur enim ecclesiæ corpus dirumpi, magis id uero iam incisionem sus-
cepit, nisi ille sapiens medicus diuisa & putrefacta membra resice-
ret & coniungeret. Insanit iterum Aegyptus aduersus Deum, &
bellat cum Mose & Aaron & famulis eius, & plurima pars Is-
rael aduersariis consensit, nimis uero pauci sunt sani, qui & pro
pietate labores sponte sustinent. Deculcata sunt pietatis uenerabilia.
Illi qui depositi sunt, sacerdotalia ministeria peragunt: & qui de-
posuerunt, domi sedent gementes. Illi qui cum depositis excommuni-
cati sunt, depositos liberauerunt depositione, sicut arbitrati sunt.
Talem ludunt Synodum Aegyptii, & Palæstini, & Pontici, &
Asiani, & cum his Occasus. Plurima enim pars orbis terrarum mor-
bum suscepit. Quales mimi ridiculorum in tempore impietatis, sic
pietatem in comædia deluserunt? Qualis uero comædiæ scriptor ta-
lem unquam fabulam recitauerit? Qualis uero tragædiæ poeta di-
gne fletus eorum conscripserit? Tanta & talia Dei ecclesiæ mala
insultauerunt: magis uero breuissimam particulam narraui eorum
quæ præsumpta sunt.

EIVSDEM AD NESTORIVM, POST VNITATEM
inter orientales & sanctissimum Cyrillum factam.

*Domino meo reuerendissimo, & religiosissimo, & sanctissimo
patri episcopo Nestorio, Theodoritus in Domino
gaudere.*

QUOD non urbana conuersatione delector, nec seculari cura-
tione, nec gloria, nec altis sedibus sum alligatus, arbitror sci-
re tuam sanctitatem. Licet enim & nihil aliud, ipsa tamen solitu-
do ciuitatis quam gubernare sortitus sum, sufficit hanc me philoso-
Concil. Tom. 12.

S ij

phiam docere. Non solum enim solitudinem, sed etiam plurimos habet rerum tumultus, qui possunt facere pigros etiam eos qui valde eis gaudent. Nemo igitur persuadeat tuæ sanctitati, quod ego episcopalem sedem cupiens, cohibendo oculos meos, tamquam orthodoxas suscepi Aegyptiacas literas. Vt enim cum ipsa veritate dicam, sæpius eas perlegi, & subtiliter discussi, & hæretica illas amaritudine liberatas esse inueni, & timui quamdam maculam eis imponere: & certe in odio habens quam alius quidam, patrem illarum, tamquam auctorem tumultuum existentem orbis terrarum: & spero nullas pœnas sustinere huius gratia in die iudicii, quoniam intentionem iustus iudex exquirat. His vero quæ aduersus tuam sanctitatem iniuste & contra leges facta sunt, nec si ambas manus meas aliquis incidet, patiar consentire, diuina videlicet gratia me adiuuante, & infirmitatem animæ supportante. Et hoc certum etiam exigentibus per literas feci: direxi vero etiam tuæ sanctitati, quæ rescripsimus ad ea quæ scripsit nobis, ut cognoscas quod nullum nos tempus propter diuinam virtutem mutauit: nec multipedes vel versipelliones docuit, quorum hi quidem petras, illi folia per colorem imitantur. Vniuersam fraternitatem, quæ tecum est, in Domino ego & qui mecum sunt plurimum salutamus.

THEODORITI AD IOANNEM
episcopum Antiochia.

QVONIAM sapienter gubernat Deus, & nostræ prouidens concordia, & populorum procurans salutem, congregare nos in unum præparauit, & consonantes sibi omnium ostendit voluntates. Communiter enim perlegentes Aegyptiacas literas, & examinantes earum subtiliter sensum, inuenimus consonantes dictis a nobis eas quæ inde directæ sunt, & palam contrarias duodecim capitulis, quibus usque ad præsens, ut alienis a pietate, repugnantes permansimus. Nam illa quidem habebant, carnaliter carnem factum esse Dei Verbum, & per substantiam unitatem, & conuentum per unitatem naturalem, & Deum Verbum primogenitum factum ex mortuis. Abdicabant vero & uocum diuisionem quæ de Domino factæ sunt: & alia vero adhæc habebant apostolicis quidem aliena, hæreticorum vero germina rixaniorum. Quæ uero nunc directæ sunt, euangelica generositate decorantur.

ANNO CHRISTI 533.
 THEODORITI AD IOANNEM ARCHIEPISCOPVM
 Antiochia epistola scripta, cum mortuus esset
 Cyrillus archiepiscopus Alexandria.

SERO tandem & vix malus homo defunctus est. Boni enim & benigni ante tempus inde demigrant; mali vero in multo tempore vitam producant. Et arbitror omnium dispensatorem bonorum providentem, celerius quam tempus est, humanis tribulationibus eos abducere, & tamquam victores liberare luctationibus, & in meliorem vitam transducere: quæ vita præmium propositum est his qui pro virtute luctantur, sine & tristitia & solitudine libera. Malitiæ vero amatores & operatores diutius concedit præsentem vitam frui, ut aut satietatem caperent malignitatis, & virtutem postea discerent, aut pœnas darent & in hoc sæculo, pro molestia suorum morum longo tempore amaris & malis vitæ præsentis fluctibus æstuantes. Illum vero miserum nec ad similitudinem aliorum dimisit nostrarum animarum gubernator diutius eorum potiri quæ videntur esse delectabilia: sed crescentem quotidie viri malignitatē sciens & corpori ecclesiæ nocentem, quasi quamdam pestem amputavit, & abstulit opprobrium a filiis Israel. Lætificavit quidem superstites illius discessio: contristavit vero forsitan mortuos, & timor est ne prægrauati eius conuersatione iterum ad nos remittant: vel illos diffugiat qui eum abducunt, sicut ille tyrannus * Cyni Ciliiciam. Procurandum igitur est, & oportet tuam sanctitatem maxime hanc suscipere festinantiam, & iubere collegio mortuos abspontantium, lapidem aliquem maximum & grauissimum sepulcro imponere, ne iterum huc perueniret, & instabilem voluntatem iterum demonstraret. Infernis noua dogmata afferat: ibi diu noctuque sicut vult sermocinetur. Non enim timemus ne & illos diuideret, aduersus pietatem publice alloquens, & morte circumdans naturam immortalem. Lapidabunt enim eum non solum qui diuina eruditi sunt, sed etiam & Nemrod, & Pharao, & Sennacherib, & si quis eorum similis est Dei impugnator. Sed enim sine causa multa loquar: silet enim miser inuitus. Egredietur enim, dicit, spiritus eius, & reuertetur in puluerem suum: in illo die peribunt omnes cogitationes. Isle vero & aliud habet silentium. Nudata enim illius facta alligant linguam, obstruunt os, frenant sensum, silere faciunt, in terram inclinare cogunt. Ideo plango miserum & ploro: nec enim puram mihi delectationem fecit mortis eius nuntiatio, sed dolore permixtam. Lætor enim & iucundor,

Hæc epistola nō videtur esse Theodoriti, sed potius ab hæreticis conficta, & vel ex eo falsitatis conuincitur, quia Ioannes Antiochenus obiit ante B. Cyrillum: nam extat eius epistola ad Dominū Ioannis successorem, lecta in Concilio Calched. act. 14. qui Dominus suffectus fuit in locū prædicti Ioannis iā defuncti, vt habetur in seq. act.

*Locus corruptus. fer. scriptum erat, Cyni, ex dialogo Luciani, qui inscribitur, Tyrannus.

Genes. 10 & 11. Exod. 5. 4 Reg. 19. Psal. 145.

eiusmodi pestilentia commune ecclesie videns liberatum: contristor vero & ploro, cogitans quod nec requiem malorum miserabilis suscepit, sed maiora & peiora pertentans defunctus est. Somniauit enim, sicut dicunt, & regiam urbem perturbare, & piis iterum dogmatibus repugnare, & tuam sanctitatem accusare, utpote ea colentem. Sed videt Deus, & non despexit: immisit vero simum in os eius, & frenum in labia eius, & auertit eum in terra, ex qua sumptus est. Fiat vero orationibus tue sanctitatis, ut misericordiam & veniam consequatur, & vincat immensa Dei clementia illius malignitatem. Rogo vero tuam sanctitatem soluere nobis anime tumultus. Plurimae enim & diuersae famae circumsonant, & nos perturbant, communes calamitates annuntiantes. Quidam vero & tuam reuerentiam proficisci dicunt ad Comitatum sine voluntate: & usque nunc despiciebam, utpote falsa, ista quae diuulgantur. Quoniam vero vidi sola eademque omnes dicentes, necessarium existimaui veritatem a tua discere sanctitate, ut vel rideamus utpote falsa, aut ut vera merito lugeamus.

Et iterum post mortem beati Cyrilli idem Theodoritus in allocutione dicta Antiochiae, praesente Domino, insultans morti eius, haec dicit:

Nemo neminem iam cogit blasphemare. Vbi sunt dicentes, quod Deus est qui crucifixus est? Non crucifigitur Deus. Homo crucifixus est Iesus Christus, qui ex semine est Dauid, filius Abrahamae. Homo est qui mortuus est, Iesus Christus: Deus vero Verbum resuscitauit suum templum. Qui est ex Dauid, sicut Dauid est. Homo hominem generat: qui vero natura Filius Dei est, hic est Deus Verbum. Christus vero est filius Dauid, sed templum est Filii Dei. Non iam est contentio: Oriens & Aegyptus sub vno iugo est. Mortua est inuidia, & cum eo obruta est contentio: requiescant Theopathitae.

Et iterum in alia allocutione sic dixit:

Palpauit Thomas eum qui resurrexit, & adorauit eum qui suscitauit.

Sancta Synodus dixit: Et ex his quae Theodoritus impie conscripsit, miranda est subtilitas sancti Calchedonensis Concilii. Sciens enim eius blasphemias, prius quidem multis saepius vsa est contra eum exclamationibus: postea vero non aliter eum suscepisset, nisi prius anathematizasset Nestorium & eius blasphemias, pro quibus an-

ANNO CHRISTI 553. rea scripsit defendens eas. Cum itaque & quæ de his proposita sunt finem acceperunt, alio die de reliquo capitulo nobis quæstio proponetur.

COLLATIO SEXTA.

IMPERII domini Iustiniani perpetui Augusti anno XXVII. post consulatum Basilii viri clarissimi anno XII. die XIV. Kalendas Iunias, indictione I. confidentibus in secretario venerabilibus episcopis huius regiae ciuitatis,

Eutychio sanctissimo patriarcha regiae Constantinopolis nouae Romae,

Apollinario sanctissimo archiepiscopo Alexandrinae magnae ciuitatis,

*Domino sanctissimo patriarcha Theopolitanae magnae ciuitatis,

Stephano religiosissimo episcopo Raphiae,

Georgio religiosissimo episcopo Tiberiadis, & ceteris ut supra Collatione I.

*Theodorus Diodorus archidiaconus & primicerius reuerendissimorum notariorum dixit: Scit vestra sancta Synodus, quod praecedenti die post quæstionem factam de Theodori conscriptis, promissistis alio die & quod superest examinare capitulum, id est, epistolam quæ dicitur Ibae. Hoc igitur ipsum suggerimus, ad quod placuerit.

Sancta Synodus dixit: Quæ iam gesta sunt, relegantur. Quo facto, sancta Synodus dixit:

Quoniam piissimus imperator his quæ ad nos scripsit, & hoc adiecit, quod vindicare quidam conantes epistolam quam Ibas scripsisse dicitur, præsumunt dicere susceptam eam esse a sancto Calchedonensi Concilio, verbis vti vnus vel duorum religiosissimorum episcoporum, qui in eodem sancto Concilio conuenerunt, quasi pro eadem epistola dictis, cum alii omnes non eiusdem facti sint voluntatis; necessarium esse putamus, proposita quæstione, recitationem ad Marim scriptæ epistolæ fieri. Et cum suscepisset Theodorus reuerendissimus diaconus & notarius, recitauit.